

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 1 K 041856 22 Kri

Datum: objavljivanja 13.12.2023. godine
pismenog otpravka 12.02.2024. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu:
sudija Šaban Maksumić, predsjednik vijeća
sudija Staniša Gluhajić, član vijeća
sudija Vesna Jesenković, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

Ranka Draškića i Save Manojlovića

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Adis Nuspahić

Branilac optuženog Ranka Draškića

Advokat Miodrag Stojanović

Branilac optuženog Save Manojlovića

Advokat Petko Budiša

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 155

SADRŽAJ

IZREKA.....	4
I. TOK KRIVIČNOG POSTUPKA.....	6
A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES.....	6
B. DOKAZNI POSTUPAK.....	6
Dokazi Tužilaštva i odbrane.....	6
C. ZAVRŠNE RIJEČI.....	7
1. Završne riječi Tužilaštva Bosne i Hercegovine.....	7
2. Završne riječi odbrane.....	9
II. PROCESNE ODLUKE.....	13
A. RAZRJEŠENJE BRANIOCA.....	13
B. ODLUKA O PONOVNOM POČETKU GLAVNOG PRETRESA (ČLAN 251. STAV 2. ZKP BiH).....	14
C. ODLUKA O ISKLJUČENJU JAVNOSTI SA DIJELA GLAVNOG PRETRESA.....	16
D. MJERE ZAŠTITE DODIJELJENE SVJEDOCIMA.....	16
E. Odstupanje od neposrednog izvođenja dokaza.....	17
F. OSTALE ODLUKE O DOKAZIMA.....	20
G. OBJAVA PRESUDE – ČLAN 286. STAV 1. (VRIJEME I MJESTO OBJAVLJIVANJA PRESUDE).....	21
III. PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA.....	21
IV. STANDARDI DOKAZIVANJA.....	24
V. ZAKONSKA OBILJEŽJA KRIVIČNOG DJELA ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI IZ ČLANA 172. KZ BIH.....	27
A. OCJENA IZVEDENIH DOKAZA - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE.....	30
TAČKA 1. OPTUŽNICE.....	30
TAČKA 2. OPTUŽNICE.....	48
VII. ZAKLJUČAK.....	56
VIII. TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV.....	57
IX. ANEX	
I.....	ERROR
! BOOKMARK NOT DEFINED.	
A. IZVEDENI DOKAZI TUŽILAŠTVA BIH.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1. Lista saslušanih svjedoka/vještaka Tužilaštva.....	Error! Bookmark not defined.
3. Lista uloženi materijalnih dokaza Tužilaštva.....	Error! Bookmark not defined.
B. IZVEDENI DOKAZI ODBRANE OPTUŽENOG RANKA DRAŠKIĆA.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1. Lista saslušanih svjedoka odbrane.....	Error! Bookmark not defined.
2. Lista uloženi materijalnih dokaza odbrane optuženog.....	Error! Bookmark not defined.
C. IZVEDENI DOKAZI ODBRANE OPTUŽENOG SAVE MANOJLOVIĆA.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1. Lista saslušanih svjedoka odbrane.....	Error! Bookmark not defined.
2. Lista uloženi materijalnih dokaza odbrane optuženog.....	Error! Bookmark not defined.

Broj: S1 1 K 041856 22 Kri
Sarajevo, 13.12.2023. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u Vijeću sastavljenom od sudije Šabana Maksumića, kao predsjednika Vijeća, te sudija Staniše Gluhajića i Vesne Jesenković, kao članova Vijeća, uz učestvovanje pravnog savjetnika - asistenta Samire Kustura Čolić, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Ranka Draškića i dr., zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), u vezi sa tačkama a), d), i e), sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. istog zakona, a povodom optužnice Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0003280 05 od 16.12.2021. godine, koja je potvrđena dana 27.12.2021. godine, nakon održanog javnog glavnog pretresa, sa kojeg je dijelom bila isključena javnost, kojem su prisustvovali optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović, njihovi branioci, advokati Miodrag Stojanović i Petko Budiša, te tužilac Tužilaštva BiH Adis Nuspahić, donio je i dana 13.12.2023. godine, javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENI

1. RANKO DRAŠKIĆ, sin Zdravka i Darinke, djevojački Ždralo, rođen 10.04.1956. godine u Rogatici, posjeduje JMB: ..., ima prijavljeno prebivalište u ..., po nacionalnosti ..., državljanin Bosne i Hercegovine i Republike Srbije, ...

2. SAVO MANOJLOVIĆ, sin Blagoja, rođen 26.04.1967 godine u Višegradu, posjeduje JMB: ..., ima prijavljeno prebivalište u ..., po nacionalnosti ..., državljanin Bosne i Hercegovine

Na osnovu odredbe iz člana 284. tačka c) ZKP BiH,

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

da su:

U vremenskom intervalu od druge polovice mjeseca maja do kraja mjeseca juna 1992. godine, za vrijeme ratnog stanja i oružanog sukoba između Teritorijalne odbrane Srpske republike Bosne i Hercegovine a kasnije Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine sa jedne strane i Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine sa druge strane, na području opštine Ilijaš postupajući suprotno pravilima međunarodnog prava, kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a), Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, u okviru širokog i sistematičnog napada Teritorijalne odbrane Srpske opštine Ilijaš, koja je kasnije ušla u sastav 1. Ilijaške lakojurišne brigade Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine, na civilno nesrpsko stanovništvo opštine Ilijaš, znajući za taj napad i da njihove radnje čine dio toga napada, Draškić Ranko i Manojlović Savo kao pripadnici interventnog voda teritorijalne odbrane Srpske opštine Ilijaš, kasnije 1. Ilijaške lakojurišne brigade Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine, u cilju nanošenja velikih patnji i povreda tjelesnog integriteta civilnih lica, vršili progon na nacionalnoj, etničkoj i vjerskoj osnovi, ubistvima i teškim oduzimanjem fizičke slobode nesrpskog stanovništva u općini Ilijaš, tako što su:

1. Kao pripadnici navedene oružane formacije, dana 05.06.1992 godine, zajedno sa drugim NN pripadnicima navedene oružane formacije, izvršili oružani napad na civilno nesrpsko stanovništvo sela Lješevo u opštini Ilijaš, na način da su poslije artiljerijskog napada na navedeno selo ušli u isto, naoružani pješadijskim vojnim naoružanjem, te zapalili više kuća i u centralnom dijelu sela lišili slobode svo preostalo stanovništvo muslimanske i hrvatske nacionalnosti koje su zatekli a koje nije uspjelo pobjeći iz sela, na način da su ulazili u kuće i iz istih izvodili i lišavali slobode civilno muslimansko stanovništvo ili ih lišavali slobode pronalazeći ih na drugim mjestima u selu, te ih sproveli i postrojili u dvorišu kuće u Lješevu koja je u vlasništvu Avdukić Ćamila, gdje su Draškić Ranko i Manojlović Savo, zajedno sa još najmanje 5 NN pripadnika iste vojne jedinice, pucajući iz vatrenog oružja, ubili civile Fazlić Ibrahim, Fazlić Suljo, Fazlić Munira, Fazlić Arif, Fazlić Safet, Fazlić Huso, Fazlić Hasan, Fazlić Meho, Masnopita Mehmed, Masnopita Husnija, Masnopita Mujo, Masnopita Jasmin, Masnopita Fadil, Masnopita Mensud, Masnopita Munir, Nuhić Nijaz, Avdukić Ćamil, Avdukić Izet, Suljić Zubejda i Karavdić Asim, a iste prilike u namjeri da ih ubiju, teško ranili svjedoka "A 1" i Masnopita Zahidu, dok su u ostalom dijelu sela Lješevo pohapsili i lišili

slobode svo nesrpsko stanovništvo koje su zatekli, njih tačno neutvrđeni broj, ne manje od 100 muškaraca, žena i djece, koji su potom sprovedeni i zatočeni u zatočenički logor formiran u naselju Podlugovi u opštini Ilijaš,

2. Dana 09.06.1992 godine Draškić Ranko, zajedno sa drugim NN pripadnicima navedenog interventnog voda, naoružani pješadijskim vojnim oružjem, ušli u selo Kadarići, opština Ilijaš, u kojem su živjela civilna lica muslimanske nacionalnosti, te naredili svim stanovnicima Kadarića da se okupe na lokalitetu pored kuće u vlasništvu Nevaljalović Nezira u selu Kadarići, gdje su ih protivpravno lišili slobode, na način da isti nisu mogli napustiti navedeno mjesto jer su oko njih bili raspoređeni naoružani vojnici, a potom su izvršili pretres svih kuća u vlasništvu lica muslimanske nacionalnosti, poslije čega su izdvojili sve vojno-sposobne muškarce iz navedenog sela, muslimanske nacionalnosti, koji su potom sprovedeni do željezničke stanice u Podlugovima, gdje su od strane NN vojnika potovareni u kamione kojima su odvezeni i zatočeni u Osnovnu školu "27 juli" u Ilijašu.

Dakle,

u okviru širokog i sistematičnog napada vojnih i policijskih snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine, usmjerenog protiv civilnog bošnjačkog i hrvatskog stanovništva općine Ilijaš, znajući za takav napad i da njihove radnje čine dio toga napada, kao pripadnici vojnih snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine, kao saizvršioци vršili progon civilnog nesrpskog stanovništva ubistvima, zatvaranjem i prisilnim preseljenjem stanovništva

Čime bi,

počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172 stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), d), i e) istog člana, te u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

**

Na osnovu odredbe iz člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tačke a. do f. ZKP BiH, kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i nagrada branilaca, padaju na teret budžetskih sredstava.

***

Na osnovu odredbe iz člana 198. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, oštećeni se sa imovinsko-pravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

I. TOK KRIVIČNOG POSTUPKA

A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0003280 05 od 16.12.2021. godine, a koja je potvrđena dana 27.12.2021. godine, optuženima Ranku Draškiću i Savi Manojloviću je stavljeno na teret da su, na način opisan u dispozitivu optužnice, počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa sa tačkama a), d) i e) istog člana, te članovima 180. stav 1. 29. KZ BiH.

2. Glavni pretres u ovom predmetu je počeo dana 16.03.2022. godine čitanjem optužnice Tužilaštva BiH te izlaganjem uvodnih riječi Tužilaštva. Iako je Vijeće u skladu sa članom 260. stav 3. ZKP BiH pružilo mogućnost odbrani optuženih da iznese uvodna izlaganja, odbrana nije iskoristila ovo pravo.

3. Glavni pretres je okončan dana 15.11.2023. godine, nakon čega je dana 13.12.2023. godine izrečena prvostepena presuda.

B. DOKAZNI POSTUPAK

Dokazi Tužilaštva i odbrane

4. U toku dokaznog postupka, kao svjedoci optužbe saslušani su: Šaćira Rožajac, Hasan Aliomerović, Nedžad Aščalić, Željko Tučić, Slaviša Marić, Muhidin Nuhanović, Hidajet Fazlić, Momir Odović, Izet Repuh, Enver Avdibegović, Sead Čeho, Mirko Popić, Slaviša Boogdanović, Remzija Nevaljalović, Zekija Avdibegović, Nijaz Nevaljalović, svjedok „A-1”, Božidar Savić, Senad Nevaljalović, kao i vještak dr. Hamza Žujo, specijalista sudske medicine, te je provedeno ukupno 144 materijalnih dokaza.

5. U toku dokaznog postupka odbrana optuženog Ranka Draškića je kao svjedoke odbrane saslušala svjedoke: Raju Cvjetkovića, Todora Zimonjića, Slavišu Crnogorca, te je u svojstvu svjedoka saslušan i sam optuženi Ranko Draškić, a provela je jedan materijalni dokaz.

6. Odbrana optuženo Save Manojlovića je u toku dokaznog postupka saslušala svjedoke: Radmilu Marić, Srećka Vukičevića, Božidara Savića, Marinka Vidovića, Dalibora Macanovića i Savu Mojsilovića, te je provela dva materijalna dokaza.

7. Spisak provedenih dokaza Tužilaštva i odbrane optuženih, kako subjektivnih tako i materijalnih, naveden je u Aneksu I ove presude

C. ZAVRŠNE RIJEČI

1. Završne riječi Tužilaštva Bosne i Hercegovine

8. Tužilaštvo se u svom završnom izlaganju najprije osvrnulo na opšte elemente krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. KZ BiH, pozivajući se na iskaze svjedoka te na materijalne dokaze uložene u sudski spis, a iz kojih prema stavu Tužilaštva, van svake razumne sumnje proizlazi zaključak da je u vrijeme, na mjestu i na način kako je to navedeno u činjeničnom opisu optužnice, od strane srpskih snaga, tačnije TO Srpske opštine Ilijaš, koja je kasnije ušla u sastav 1. Ilijaške lokojurišne brigade VRS, izvršen širok i sistematičan napad usmjeren protiv civilnog nesrpskog stanovništva opštine Ilijaš, zatim da su optuženi znali za taj napad i da su bili svjesni da radnje koje su počinili, a koje su opisane u dispozitivu optužnice, predstavljaju dio tog napada, te da su optuženi kao saizvršioци vršili progon civilnog nesrpskog stanovništva ubistvima, zatvaranjem i prisilnim preseljenjem stanovništva.

9. S tim u vezi, tužilac je istakao kao nespornu činjenicu da je u inkriminisanom periodu na području Ilijaša postojalo više logora, u kojima su protivpravno zatvarana civilna lica nesrpske nacionalnosti, bez ikakvog zakonskog osnova, te da su čitava sela koja su bila naseljena nesrpskim stanovništvom, u roku nekoliko dana u cijelosti ostala bez domicilnog, nesrpskog stanovništva. Imajući u vidu opšte stanje koje je u inkriminisanom periodu vladalo na području opštine Ilijaš, tužilac je stava da je napad na bošnjačko stanovništvo Lješeva, Kadarića i ostalih mjesta ove opštine, bio sistematičan, s obzirom da je ovo stanovništvo bilo podvrgnuto utvrđenom obrascu nasilničkog ponašanja.

10. Da su optuženi Draškić i Manojlović bili upućeni u ovaj napad i da su njihove radnje doprinijele tom napadu, pokazuje činjenica da su isti prilikom izvršenja u optužnici opisanih inkriminacija, sa sto postotnom preciznošću dolazili pred ili u kuće u kojima su tada boravili civili, isključivo bošnjačke nacionalnosti i lišavali ih slobode. Tužilac je također naglasio da iz provedenih dokaza proizlazi da su optuženi u inkriminisanom periodu bili pripadnici vojnih

struktura i to pripadnici interventnog voda, ističući da optužnica nije tvrdila da su optuženi bili pripadnici istog voda ili nekog poimenično tačno određenog voda, nego samo da su optuženi predmetno krivično djelo počinili kao pripadnici interventnog voda TO-a, a kasnije VRS-a.

11. Vežano za događaj opisan u tački 1. optužnice, tužilac je u svom završnom izlaganju istakao da iz provedenih dokaza nesporno proizilazi da su civili, Bošnjaci sela Lješevu, lišeni slobode i potom zatočeni, a da je 20 civila, Bošnjaka u Lješevu ubijeno, a koje činjenice nisu osporavale ni odbrane optuženih. Nadalje, tužilac se posebno osvrnuo na iskaz svjedoka „A-1“, ističući da je isti kao jedan od dvoje preživjelih strijeljanja u Lješevu, na jasan, konkretan i nedvosmislen način potvrdio sve navode iz tačke 1. optužnice, pritom, identifikujući optužene kao počinioce predmetnih inkriminacija.

12. Tako je tužilac naglasio da je svjedok „A-1“ dobro poznao optuženog Savu Manojlovića i da je istog kritičnog dana vidio kako je naoružan i zajedno sa još jednim vojnikom odveo Hasana Fazlića do njegove kuće, zatim da je vidio kako se Hasan tog dana vratio na Guvno, a da su iza njega došli optuženi Manojlović i navedeni, njemu nepoznati vojnik. Tužilaštvo je kao bitnu činjenicu istaklo to da se prema kazivanju svjedoka „A-1“, na Guvno moglo ući samo kroz jedan prolaz u ogradi, koji se nalazio sa svjedokove lijeve bočne strane, tako da je svjedok mogao da vidi trenutak u kojem se optuženi Manojlović vraća na tu lokaciju, te da je ostao na navedenom mjestu, sve do streljanja mještana Lješeva.

13. Vežano za optuženog Ranka Draškića, svjedok „A-1“ je prilikom svjedočenja na glavnom pretresu opisao kako mu je isti kritičnog dana prijetio sa čakijom, te ga pitao za dva lica iz Lješeva. Navedena lica su svjedočila pred Sudom i izjavili su da su jedino njih dvojica iz Lješeva bili predratne kolege sa Rankom Draškićem, te da su isti, nakon što im je svjedok „A-1“ opisao navedenu osobu, da mu je na jednoj ruci nedostajalo nekoliko prstiju, bez imalo sumnje konstatovali da je to bio optuženi Draškić.

14. Tužilac je dalje naveo kako je svjedok „A-1“ izjavio da se optuženi Draškić poslije opisanog događaja priključio vojnicima koji su bili iza postrojenih civila i koji su u konačnici izvršili streljanje istih. Prema stavu Tužilaštva, vjerodostojnost iskaza svjedoka „A-1“, potvrđuju iskazi svjedoka Muhidina Nuhanovića te svjedokinje Zahide Masnopite, koji je pred Sudom reprodukovao sa CD-a.

15. U nastavku, tužilac se osvrnuo na iskaze saslušanih svjedoka optužbe koji su svjedočili u odnosu na tačku 2. predmetne optužnice, iz kojih, prema stavu Tužilaštva

proizlazi da su svi civili, muslimani iz Kadarića dana 09.06.1992. godine, od strane VRS dovedeni ili da im je naređeno da se okupe ispred mejtefa u Kadarićima, da su im pretresene kuće pod izgovorom da traže oružje, potom da su razdvojeni vojno sposobni muškarci i odvedeni do harema u Kadarićima, nakon čega im je naređeno da sa bijelom zastavom idu do podvožnjaka, gdje ih je čekao kamion, kojim su prevezeni do osnovne škole u Ilijašu, gdje su zatočeni.

16. Tužilac je istakao da su svi saslušani svjedoci, jednoglasno potvrdili da su mještani Kadarića, u vrijeme lišenja slobode, bili civili i da nisu pripadali niti jednoj oružanoj formaciji, da nisu bili uniformisani niti naoružani.

17. Vezano za postupanje optuženog Ranka Draškića u odnosu na tačku 2. optužnice, tužilac je posebno ukazao na iskaz svjedoka Mirka Popića zvanog „Hake“, koji je izjavio da ga je kritičnog dana Marinko Vidović pozvao da pokaže kojim putem vojska može ući u selo Kadarići, i da pokaže koje su kuće Muslimana u selu, s obzirom da je iste trebalo pokupiti i izmjestiti, i na njihovo mjesto nastaniti Srbe iz Visokog. Isti svjedok je naveo da je optuženi Draškić bio u Marinkovom vodu, dok je svjedok Slaviša Bogdanović, izjavio da je bio pripadnik interventnog voda kojim je komandovao Ranko Draškić, te da mu je poznato da je taj vod pod njegovom komandom učestvovao u protjerivanju Muslimana sa područja opštine Ilijaš, što je djelimično i potvrdio i svjedok Sead Čeho koji je prepoznao optuženog Draškića, kod kamiona kojim su zarobljeni muškarci iz Donje Luke prevezeni do zatočeničkog objekta u Ilijašu.

18. Vezano za privođenje, transport i zatvaranje muškaraca, civila Muslimana kao i deportaciju žena i djece iz Kadarića, Tužilaštvo je u svom završnom izlaganju ukazalo i na iskaze svjedoka Zekije Avdibegović, Envera Avdibegovića, Senada Nevaljalovića, Nijaza Nevaljalovića, Remzije Nevaljalovića, Željka Tučića i Slaviše Bogdanovića.

19. U nastavku svog završnog izlaganja, Tužilaštvo je iznijelo analizu saslušanih svjedoka odbrane, ističući da su isti kontradiktorni i nelogični.

20. U konačnici, tužilac je istakao da provedeni dokazi ukazuju na ostvarenje svih obilježja bića krivičnog djela koje se optuženima stavlja na teret, te stoga predlaže da Sud nakon svestrane i detaljne analize i ocjene tih dokaza, optužene oglasi krivima i kazni u skladu sa zakonom.

2. Završne riječi odbrane

(a) Završne riječi odbrane optuženog Ranka Draškić

21. U svojoj završnoj riječi branilac optuženog Ranka Draškića, advokat Miodrag Stojanović najprije je istakao da je upitno da li je Tužilaštvo dobro primijenilo kvalifikaciju krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, s obzirom da osnovni element ovog krivičnog djela, tj. postojanje „širokog ili sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva“, nije utvrđeno u konkretnom slučaju. S tim u vezi, branilac je istakao da se u konkretnom slučaju nije radilo o „višestrukom ponavljanju odnosno činjenju djela iz optužnice usmjerenog protiv civilnog stanovništva“ te da za vrijeme inkriminisanog događaja još nisu bile formirane i zaživjele institucije RS-a, te da u tom smislu optuženi Draškić nije mogao znati šta se dešava u glavama ljudi koji odlučuju o daljnjim državotvornim pitanjima u BiH.

22. Branilac je stava da Tužilaštvo nije dokazalo van razumne sumnje da se desio progon kao dio krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, pa samim tim da nije ni dokazano postojanje sistema, plana i širokog rasprostranjenog i sistemskog provođenja. Odbrana smatra da je neophodno bilo utvrditi da je opština Ilijaš tokom perioda obuhvaćenog optužnicom u junu 1992. godine, bila predmet širokog i sistematičnog napada na nesrpsko stanovništvo, ili da se radilo o klasičnom oružanom sukobu, koji je za predvidivu posljedicu imao pomjeranje lokalnog stanovništva, a što Tužilaštvo u konkretnom slučaju nije učinilo.

23. Nadalje, branilac je istakao da Tužilaštvo nije izvelo niti jedan jedini dokaz o diskriminatornoj namjeri optuženog Draškića prema bilo kojoj osobi, te da se činjenica da je određeni broj Bošnjaka tokom inkriminisanog perioda napustio Ilijaš, ne može smatrati progonom. Branilac je također istakao da pretresi u potrazi za nelegalno posjedovanim naoružanjem, predstavljaju legalne i legitimne radnje koje se i danas obavljaju i da se ne mogu smatrati elementom progona, a naročito ako se uzme u obzir da Tužilaštvo nije dokazalo da su bilo koje radnje vlasti bile usmjerene isključivo protiv bošnjačkog stanovništva opštine Ilijaš.

24. U nastavku završnog izlaganja, odbrana se osvrnula na iskaz svjedokinje Šaćire Rožajac, dat na glavnom pretresu dana 13.04.2022. godine, iz kojeg je prema stavu odbrane, vidljivo da napad na Lješevo nije imao za cilj progon, jer su se mještani tog sela vratili svojim kućama poslije ratnih i borbenih dejstava, što potvrđuje i iskaz svjedoka Muhidina Nuhanovića.

25. Vezano za tvrdnju Tužilaštva da je akcija u Kadarićima dana 09.06.1992. godine imala za cilj progon nesrpskog stanovništva, branilac je ukazao na iskaze svjedoka Envera Avdibegovića, Zekije Nevaljalović, Senada Nevaljalovića koji su izjavili da je ženama, starima i djeci omogućeno da se vrate svojim kućama.

26. U nastavku, branilac se osvrnuo i na završne riječi Tužilaštva u kojima je navedeno svjedočenje svjedoka Slaviše Bogdanovića, ističući da ovaj svjedok nije bio prisutan u Kadarićima i Ilijašu u inkriminisanom periodu. Također, odbrana se osvrnula i na iskaz svjedoka Mirka Popića, navodeći da ovaj svjedok ne potvrđuje da je u događajima u Kadarićima uopšte vidio optuženog Draškića, dok je u istrazi bio još eksplicitniji i rekao da ne zna da li je optuženi Draškić bio u jedinici Marinka Vidovića.

27. U kontekstu odgovornosti optuženog Draškića, branilac se osvrnuo i na iskaz svjedoka Envera Avdibegovića, navodeći da ovaj svjedok ni na koji način ne inkriminiše optuženog Draškića, te je ukazao na kontradiktornost iskaza svjedoka Zekije Avdibegović, Senada Nevaljalovića, Nijaza Nevaljalovića, Remzije Nevaljalović i Seada Čehe.

28. Vezano za individualnu odgovornost optuženog Draškića, te dijelove tačke 2. optužnice, branilac je istakao da nema opisa bilo koje konkretne radnje koju je navodno izvršio optuženi Draškić, nego se prema optužnici isti tereti kao jedan od vojnika koji se nalazio tog dana u selu Kadarići, bez postojanja konkretnih radnji koje bi bile u funkciji progona. Također, branilac je istakao da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi posjedovao svijest i znanje o cilju navedene akcije u funkciji progona, te se optuženi prema stavu odbrane, ni po čemu ne izdvaja i grupe svih ostalih vojnika VRS-a koji su tog dana prisutni u selu.

29. Kada je riječ o inkriminisanom događaju opisanom u tački 1. optužnice, odbrana je prije svega analizirala iskaz svjedoka „A-1“, ukazujući na nekonzistentnost kazivanja ovog svjedoka, kao i nesaglasnosti sa ostalim provedenim dokazima.

30. U nastavku završnog izlaganja, branilac je naveo kako svi provedeni dokazi u konkretnom predmetu, potvrđuju da je u Lješevu kritičnog dana bila prisutna jedinica Marinka Vidovića, pri čemu optuženi nikada nije bio pripadnik te jedinice, a kako to proizlazi iz uložene materijalne dokumentacije, te iskaza svjedoka Marinka Vidovića i drugih svjedoka, kao i iskaza optuženog Draškića, datog u svojstvu svjedoka.

31. Na kraju svog završnog izlaganja, branilac je istakao da je optuženi Draškić porodičan čovjek, lošeg zdravstvenog stanja, posebno naglašavajući da isti nikada u svom životu nije imao sukob sa zakonom.

32. S obzirom na naprijed iznesenu argumentaciju, odbrana je predložila da Sud na osnovu odredbe člana 284. ZKP BiH, optuženog Ranka Draškića oslobodi od optužbe.

33. Optuženi Ranko Draškić se saglasio sa izlaganjem svog branioca.

(b) Završne riječi odbrane optuženog Save Manojlovića

34. U svom završnom izlaganju, odbrana optuženog Save Manojlovića, advokat Petko Budiša prvenstveno je naglasio da Tužilaštvo predmetnu optužnicu nije propisno sačinilo, da u dispozitivu iste, u pogledu optuženog Manojlovića nisu sadržane sve potrebne činjenice i okolnosti da se djelo optuženog precizno odredi, te da samim tim nema ni djela. Analizirajući provedene dokaze, odbrana je stava da su isti oslobađajući dokazi i da nema nesumnjivih, nespornih i pouzdanih dokaza da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, pri čemu radnje navedene u optužnici nisu konkretizovane.

35. Branilac je posebno istakao da optužnica ne sadrži način djelovanja optuženog Manojlovića prema bilo kojem pripadniku bošnjačkog ili hrvatskog stanovništva, izuzev u dijelu navoda o ubistvu oštećenih. Branilac je istakao da u optužnici u odnosu na njegovog branjenika nije navedena niti jedna konkretna radnje u smislu progona, zatvaranja, nanošenja velikih patnji, povreda tjelesnog integriteta, paljenja kuća ili prisilnog preseljenja. Prema stavu odbrane, optužba nije dokazala prisustvo optuženog Manojlovića u kritično vrijeme u selu Lješeva, niti njegovu ulogu u inkriminiranim radnjama koje su mu stavljene na teret. S tim u vezi, branilac ističe da optuženi ne može odgovarati za individualno neodređene radnje i za radnje drugih, već da samo može odgovarati za sopstveno poduzete radnje, a kojih prema optužnici nema, osim u jednom dijelu koji se odnosi na ubistvo mještana Lješeva.

36. Branilac se dalje osvrnuo i na pitanje retroaktivne primjene KZ BiH, ističući da je pravna kvalifikacija krivičnog djela iz optužnice pogrešna.

37. Vezano za široki ili sistematični napad, te inkriminirani događaj u selu Lješevu dana, 05.06.1992. godine, odbrana smatra da nema dokaza da je u tom događaju učestvovao optuženi Manojlović, posebno naglašavajući da isti u tom periodu nije imao moć niti rangiranu poziciju da bi znao šta je cilj i sa kojom svrhom se oružano ulazi u Lješevu, da nije bio u bilo kakvom komandnom ili političkom lancu, kako bi znao šta je široki ili sistematični napad, te sa kojom namjerom se isti vrši. Pored navedenog, branilac je istakao da provedeni dokazi upućuju na zaključak da je navedena akcija u Lješevu, provedena u cilju oduzimanja oružja, a što predstavlja legitimne radnje, s obzirom da neovlašteno posjedovanje oružja predstavlja krivično djelo.

38. U nastavku završnog izlaganja, branilac se osvrnuo na iskaze saslušanih svjedoka koji su izjavili da je optuženi bio pripadnik jedinice Marinka Vidovića, ističući da niko od tih svjedoka nije precizirao vremenski period u kojem je optuženi navodno bio pripadnik te jedinice. Da optuženi Savo Manojlović nije bio pripadnik interventnog voda, ni Marinkove jedinice, niti bilo koje druge jedinice u kritično vrijeme, odbrana potkrepljuje dokazima optužbe: akt Krizni štab SDS Ilijaš broj: 02252629, sa nazivom Spisak pripadnika TO od 16.05.1992. godine, akt Krizni štab SDS Ilijaš broj: 02252628 od 16.05.1992. godine na kojem spisku se nalaze pripadnici Marinkove jedinice i to 26 lica zaključno sa Marinkom Vidovićem među kojima nema optuženog Save Manojlovića, akt broj: 02252653 sa nazivom Spisak ljudi iz trećeg voda, te akt broj: RR 01-8652 sa nazivom Spisak ljudi pripadnika TO Kadarići. Odbrana je ukazala i na iskaz svjedoka Marinka Vidovića koji je potvrdio da optuženi Manojlović nije nigdje bio angažovan sve do augusta/septembra, te da je bio angažovan u PVO, da je dana 05.06., 06.06. i 07.06. bio u civilu i da nije bio sa njima te da je spisak njegove jedinice autentičan i sa istinitim podacima.

39. Branilac se potom osvrnuo na pojedinačne iskaze svjedoka saslušanih na okolnost tačke 1. optužnice, a koji prema stavu branioca ne potvrđuju van svake razumne sumnje da je optuženi Manojlović počinio inkriminacije opisane u ovoj tački.

40. Imajući u vidu navedeno, branilac predlaže da Sud primjenom principa *in dubio pro reo* donese odluku kojom se optuženi Savo Manojlović oslobađa od optužbi.

41. Optuženi Savo Manojlović se saglasio sa izlaganjem svog branioca.

II. PROCESNE ODLUKE

A. *Razrješenje branioca*

42. Rješenjem Suda broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 07.11.2022. godine razriješen je dužnosti advokat Nikola Ćeklić, kao branilac po službenoj dužnosti optuženog Save Manojlovića, postavljen rješenjem Suda BiH broj: S1 1 K 039631 21 Krn od 10.12.2021. godine, te je istovremeno na tu dužnost postavljen Petko Budiša, advokat iz Bijeljine.

43. Naime, dana 03.11.2022. godine Sud je zaprimio molbu optuženog Save Manojlovića da se advokat Nikola Ćeklić razriješi dužnosti branioca po službenoj dužnosti, iz razloga što nije zadovoljan njegovom odbranom u ovom predmetu, istovremeno predlažući da mu Sud za novog branioca po službenoj dužnosti postavi Petka Budišu, advokata iz Bijeljine.

44. Predmetnu molbu optuženog Sud je dostavio advokatu Ćekliću na izjašnjenje, pa je isti u svom pismenom izjašnjenju dostavljenom Sudu dana 03.11.2022. godine, naveo da je saglasan sa molbom optuženog Manojlovića da se razriješi dužnosti branioca po službenoj dužnosti.

45. Cijeneći interese optuženog Manojlovića s jedne strane, te imajući u vidu da je dužnost Suda da optuženom omogući kvalitetnu odbranu, kao i uzimajući u obzir činjenicu da je advokat Ćeklić saglasan sa predmetnom molbom optuženog, Sud je našao da je osnovana molba optuženog za razrješenjem advokata Ćeklića dužnosti branioca po službenoj dužnosti, pa je temeljem člana 49. stav 3. ZKP BiH, odlučio udovoljiti istoj.

46. S obzirom da je u svojoj molbi optuženi Manojlović predložio da mu se za novog branioca po službenoj dužnosti postavi advokat Petko Budiša, Sud je kontaktirao ovog advokata koji je izrazio saglasnost sa daljnjim zastupanjem optuženog Manojlovića u ovom predmetu¹, te je shodno odredbama člana 49. stav 3. u vezi sa stavom 1., a sve u vezi sa članom 45. stav 3. ZKP BiH, isti postavljen kao novi branilac po službenoj dužnosti optuženom Manojloviću.

---

¹ Službena zabilješka Suda broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 07.11.2022. godine.

B. Odluka o ponovnom početku glavnog pretresa (član 251. stav 2. ZKP BiH)

47. S obzirom da je protekao zakonski rok od 30 dana između nastavaka glavnih pretresa održanih 20.07.2022. godine i 07.09.2022. godine, 14.12.2022. godine i 25.01.2023. godine, 12.04.2023. godine i 17.05.2023. godine, 17.05.2023. godine i 05.07.2023. godine, 19.07.2023. godine i 30.08.2023. godine, 14.12.2023. godine i 25.01.2023. godine, 12.04.2023. godine i 17.05.2023. godine te 17.05.2023. godine i 05.07.2023. godine, to je Vijeće donijelo odluku da glavni pretres počinje iznova u smislu odredbe člana 251. stav 1. ZKP BiH, dok u skladu sa odredbama člana 251. stav 2. ZKP BiH, a uz saglasnost stranaka i branilaca optuženih u tom pravcu, Sud nije ponovo izvodio dokaze, već su svi ranije izvedeni dokazi prihvaćeni da se koriste i u novom pretresu.

48. Naime, odredba člana 251. stav 2. ZKP BiH propisuje da: „Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca, vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju”.

49. Na ročištu održanom dana 16.11.2022. godine, branilac optuženog Save Manojlovića, advokat Petko Budiša predložio je da Sud odredi da glavni pretres u ovom predmetu počne ponovo, odnosno da se ponovo izvode ranije izvedeni dokazi. Svoj prijedlog branilac je obrazložio činjenicom da optuženog nije branio od samom početka glavnog pretresa, nego da je postavljen rješenjem Suda od 07.11.2022. godine, zbog čega bi ponovno izvođenje dokaza bilo opravdano i u cilju pravičnosti postupka te osiguranja kvalitetne odbrane optuženog.

50. Branilac optuženog Ranka Draškića, advokat Miodrag Stojanović, istakao je da podržava prijedlog branioca optuženog Manojlovića da glavni pretres počne iznova, ili da Sud ovom braniocu bar omogući da unakrsno ispita svjedoka „A-1“.

51. Izjašnjavajući se na navedeni prijedlog branioca optuženog Manojlovića, postupajući tužilac je istakao da se protivi ponovnom izvođenju dokaza, s obzirom da je optuženi Manojlović u toku cijelog postupka imao branioca, da zakon jasno propisuje da u slučaju postavljanja novog branioca, isti preuzima poslove razriješenog branioca.

52. Razmatrajući navedeni prijedlog branioca optuženog Manojlovića, pritom imajući u vidu izjašnjenje branioca optuženog Draškića te postupajućeg tužioca, Sud je isti odbio kao neosnovan, sa obrazloženjem da postavljanje novog branioca po službenoj dužnosti, ne predstavlja okolnost koja ukazuje na potrebu za ponovnim početkom glavnog pretresa, u smislu odredbe člana 251. stav 2. i 3. ZKP BiH. Naime, optuženi Manojlović je u toku cijelog postupka imao branioca, koji je zastupao njegove interese, i u trenutku kada isti više nije imao povjerenja u svog branioca, Sud je istog razriješio i istovremeno optuženom postavio novog branioca, koji je imao dovoljno vremena da se upozna sa predmetom. Predsjednik Vijeća je na navedenom ročištu, naglasio da odbrana optuženog Manojlovića ima mogućnost da svjedoke koji su saslušani u dosadašnjem toku postupka, pozove kao svjedoke odbrane, te iste direktno ispita.

C. Odluka o isključenju javnosti sa dijela glavnog pretresa

53. Vijeće je odluke o isključenju javnosti za dio glavnog pretresa, u svakom konkretnom slučaju donosilo po saslušanju stranaka i branilaca, ukoliko su razlozi bili opravdani, odnosno ukoliko su bili ispunjeni uslovi iz odredbe člana 235. ZKP BiH, ili ukoliko je to bilo neophodno zbog zaštite interesa pojedinih svjedoka, odnosno osiguranja zaštite njihovog identiteta.

54. Najprije je na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 06.07.2022. godine, na prijedlog tužioca, a uz saglasnost odbrana optuženih, isključena javnost u jednom dijelu sjednice, prilikom obrazlaganja prijedloga tužioca u pogledu svjedoka čije je saslušanje planirano za sljedeće ročište, a sve kako bi se zaštitio identitet svjedoka kojem su dodijeljene mjere zaštite.

55. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 20.07.2022. godine, na prijedlog tužioca, a uz saglasnost odbrana optuženih, isključena je javnost u jednom dijelu sjednice, prilikom svjedočenja svjedoka Izeta Repuha, na okolnosti tačke 1. optužnice, dok je na ročištu dana 26.10.2022. godine isključena je javnost u jednom dijelu svjedočenja svjedoka „A-1”, sve kako bi se zaštitio identitet ovog svjedoka.

56. Također, na ročištu održanom dana 25.01.2023. godine, na prijedlog branioca optuženog Ranka Draškića, a uz saglasnost tužioca i branioca optuženog Manojlovića,

isključena je javnost u jednom dijelu sjednice, kako bi se razmotrio prijedlog branioca u pogledu svjedoka čije je saslušanje planirano za iduće ročište, a sve u cilju zaštite identita navedenih svjedoka, u slučaju da isti istaknu zahtjev za dodjeljivanje mjera zaštite.

D. Mjere zaštite dodijeljene svjedocima

57. Rješenjem Suda broj: S1 1 K 039631 21 Krn 2 od 10.12.2021. godine prihvaćen je prijedlog Tužilaštva da mjere zaštite određene svjedoku od strane MKSJ pod oznakama VS-111 i KRAJ-060 u predmetima protiv Vojislava Šešelja (VS-111) i protiv Momčila Krajišnika (KRAJ-060), temeljem odredbi pravila 75. stav (F) tačka (i) Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ, ostanu na snazi u krivičnom predmetu protiv Marinka Vidovića i dr., tako da je tom svjedoku dodijeljen pseudonim „A-1“, dok je Sud istom na glavnom pretresu, na ročištu održanom dana 26.10.2022. godine, odredio i dodatne mjere zaštite, koje je svjedok imao u postupku pred MKSJ, i to svjedočenje uz distorziju slike i glasa.

58. Naime, iz iskaza svjedoka „A-1“ proizlazi da isti smatra da postoji razumna bojazan da bi njegova lična sigurnost ili sigurnost članova njegove porodice bila dovedena u opasnost, kao posljedica njegovog svjedočenja. Prilikom donošenja odluke, Sud se rukovodio i imperativnom odredbom pravila 75. stav (F) tačka (i) Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ, kojom je propisano da mjere zaštite, dodijeljene žrtvi ili svjedoku u postupku pred MKSJ, ostanu na snazi, mutatis mutandis, u svakom drugom postupku pred Međunarodnim sudom ili nekoj drugoj jurisdikciji, dok god te mjere ne budu ukinute, izmijenjene ili pojačane.

59. Istim rješenjem odbijen je kako neosnovan prijedlog Tužilaštva da se svjedoku „A-2“ dodijele mjere zaštite, s obzirom da se radi o preminulom svjedoku.

60. U toku cijelog postupka, Sud je vodio računa o zaštiti identiteta svjedoka sa dodijeljenim mjerama zaštite, na način da se na glavnom pretresu, kao i u presudi ne spominje puno ime i prezime ovog svjedoka, nego samo dodijeljeni pseudonim, dok se potpuni podaci o svjedoku nalaze u spisu, koji je, također, pod posebnom zaštitom.

E. Odstupanje od neposrednog izvođenja dokaza

61. Na nastavku glavnog pretresa održanom dana 13.04.2022. godine Tužilaštvo je predložilo da se u smislu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH pročita iskaz svjedokinje Zahide Masnopita broj: Ki-76/99 od 03.04.2000. godine, dat Kantonalnom sudu u Sarajevu, u istrazi koja je vođena protiv osumnjičenog Marinka Vidovića, s obzirom da je navedena svjedokinja u međuvremenu preminula.

62. U svrhu dokazivanja te činjenice Tužilaštvo je ulažilo izvod iz matične knjige umrlih, iz kojeg proizlazi da je Zahida Masnopita umrla 18.05.2004. godine². Branilac optuženog Ranka Draškića se protivio navedenom prijedlogu Tužilaštva, ističući da je zapisnik svjedokinje Zahide Masnopita dat pred Kantonalnim sudom u Sarajevu, a ne pred Tužilaštvom BiH, i to u istrazi koja se vodila protiv Marinka Vidovića, a ne ovdje optuženih, pri čemu svjedokinji nisu data sva upozorenja na način propisan odredbama ZKP BiH. Branilac optuženog Save Manojlovića se pridružio navedenom prigovoru.

63. Izjašnjavajući se na navedeni prigovor odbrana optuženih, postupajući tužilac je istakao da je ustaljena sudska praksa da se priznaju svi zapisnici uzeti od strane istražnog sudije, u skladu sa tada važećim zakonom, a vezano za navode branioca da je iskaz svjedokinje Masnopita uzet u istrazi koja se vodila protiv Marinka Vidovića, tužilac je naglasio da je i on bio obuhvaćen istragom koju je Tužilaštvo BiH vodilo i protiv optuženih Draškića i Manojlovića, ali da je postupak u odnosu na njega razdvojen jer je nedostupan, odnosno jer se nalazi van BiH.

64. Vijeće je prihvatilo prijedlog Tužilaštva te je u smislu odredbi člana 273. stav 2. ZKP BiH, dozvolio da se izvrši čitanje iskaza svjedokinje Zahide Masnopita dat dana 03.04.2000. godine pred istražnim sudijom Kantonalnog suda u Sarajevu³.

65. Naime, odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, propisano je da se, izuzetno, zapisnici o iskazima istrage, mogu po odluci sudije, odnosno vijeća, pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu i u slučaju ako su ispitane osobe umrle, što je situacija u konkretnom slučaju. Činjenice da je predmet prethodno vođen pred Kantonalnim sudom, ne isključuje mogućnost korištenja ovoga iskaza obzirom da je svjedokinja saslušana po tada važećem procesnim zakonom u istrazi koja se vodila protiv osumnjičenog Marinka Vidovića, a koji je

---

² T-1a: Izvod iz matične knjige umrlih broj 02/1-13-202-4194/2019, od 23.04.2019. godine Ilijaš, za lice Masnopita Zahida

³T-1: Zapisnik o saslušanju svjedoka Masnopita Zahide od 03.04.2000. godine, Kantonalni sud Sarajevo

bio obuhvaćen i istragom koju je Tužilaštvo BiH provodilo u ovom predmetu, pri čemu je postupak u odnosu na istog razdvojen zbog njegove nedostupnosti.

66. Također je Sud je prihvatio prijedlog Tužilaštva da se na ročištu održanom dana 30.11.2022. godine pročitaju sljedeći iskazi svjedoka: Ramiza Kusture broj: KT-RZ-60/05 od 06.07.2006. godine⁴, Hasana Bulbula broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ/05 od 03.02.2011. godine⁵, Samira Sejdića broj: KT-RZ-60/05 i KT-RZ 87/05 od 10.01.2011. godine⁶ i Ibrahima Avdibegovića broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ 87/05 od 16.12.2010. godine⁷, nalazeći da su u konkretnim slučajevima ispunjeni uslovi predviđeni članom 273. stav 2. ZKP BiH.

67. Tužilaštvo je na navedenom ročištu uložilo izvod iz matične knjige umrlih (MKU) za Ramiza Kusturu⁸, Hasana Bulbula⁹, Samira Sejdića¹⁰ i Ibrahima Avdibegovića¹¹, nakon čega su pročitane izjave navedenih svjedoka date u istrazi.

68. Kako se radi o izuzetku od neposrednog izvođenja dokaza, kojem Sud pribjegava kada na glavnom pretresu iz zakonom predviđenih razloga nije moguće neposredno saslušati svjedoka, Vijeće je suprotnoj strani dalo mogućnost, nakon čitanja iskaza Zahide Masnopita, Ramiza Kusture, Hasana Bulbula, Samira Sejdića i Ibrahima Avdibegovića, da navedu pitanja koja bi bila postavljena ovim svjedocima da su isti neposredno saslušani. Na koncu, imajući u vidu dokaznu snagu navedenih dokaza, slijedom citirane odredbe, Vijeće je vodilo računa da se na navedenim dokazima, ne može, u odlučujućem dijelu, zasnivati presuda.

69. Vijeće će se na ovom mjestu osvrnuti na prigovore koje su branioci optuženih imali na uvođenje zapisnika o saslušanju navedenih svjedoka. Naime, branilac optuženog Ranka Draškića je istakao prigovor relevantnosti u odnosu na iskaz svjedoka Ramiza Kusture, kojem prigovoru se pridružio i branilac optuženog Save Manojlovića, ističući dodatno i prigovor zakonitosti na iskaz ovog svjedoka te svjedoka Hasana Bulbula, s obzirom da

⁴ Dokaz T-9a: Zapisnik o saslušanju svjedoka Kustura Ramiza, Tužilaštvo BiH broj: KT-RZ-60/05 od 06.07.2006. godine

⁵ Dokaz T-10a: Zapisnik o saslušanju svjedoka Bulbula Hasana, Tužilaštvo BiH broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ 87/05 od 03.02.2011. godine

⁶ Dokaz T-11a: Zapisnik o saslušanju svjedoka Sejdić Samira, Tužilaštvo BiH broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ 87/05 od 11.01.2011. godine

⁷ Dokaz T-12a: Zapisnik o saslušanju svjedoka Avdibegović Ibrahima, Tužilaštvo BiH broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ 87/05 od 16.12.2010. godine

⁸ Dokaz T-9: Izvod iz matične knjige umrlih za Kustura Ramiza, BiH, FBiH, Kanton Sarajevo, općina Ilijaš, broj: 02/1-10-202-14744/2021 od 19.10.2021. godine

⁹ dokaz T-10: Izvod iz matične knjige umrlih za lice Bulbul Hasan, BiH, FBiH, Kanton Sarajevo, Općina Ilijaš, broj: 02/1-10-202-14746/2021 od 19.10.2021. godine

¹⁰ dokaz T-11: Izvod iz matične knjige umrlih za lice Sejdić Samir, BiH, FBiH, Kanton Sarajevo, Općina Ilijaš, broj: 02/1-10-202-14745/2021 od 19.10.2021. godine

¹¹ dokaz T-12: Izvod iz matične knjige umrlih za lice Avdibegović Ibrahim, BiH, FBiH, Kanton Sarajevo, Općina Ilijaš, broj: 02/1-10-202-14742/2021 od 19.10.2021. godine.

navedeni zapisnici nisu sastavljeni u skladu odredbama člana 86. stav 7. i 8. te člana 152. stav 2. ZKP BiH.

70. Prije svega, Vijeće ukazuje na zakonsku odredbu člana 86. ZKP BiH kojom je propisan tok saslušanja svjedoka. Stavom 7. navedenog člana, propisano je da se prilikom saslušanja svjedok poziva da sva svoja saznanja o krivičnom djelu, učinitelju i drugim važnim okolnostima za postupak iznese u neometanom izlaganju, a nakon toga mu se „*mogu*“ postavljati pitanja, vršiti provjeravanja, dopune i razjašnjenja onoga što je izjavio. Dakle, postavljanje pitanja svjedoku, nije obligatorno, nego fakultativno, u cilju da se iskaz upotpuni i da se otklone protivrječnosti i nejasnoće u iskazu ukoliko ih ima. Sa druge strane, način na koji su sačinjeni gore navedeni zapisnici, odnosno unijete izjave svjedoka je uobičajen u dosadašnjem radu ovlašćenih službeni lica SIPA-e i Tužilaštva BiH.

71. Kada je riječ o prigovoru branioca optuženog Manojlovića da svjedoku Ramizu Kusturi i Hasanu Bulbulu prilikom saslušanja nije postavljeno pitanje odakle im je poznato to o čemu svjedoče, Vijeće cijeni da iz same sadržine iskaza ovih svjedoka jasno i nedvosmisleno proizlazi do kojih saznanja su svjedoci došli neposredno čulnim zapažanjem, a do kojih na posredan način, a što je svrha i cilj odredbe člana 86. stav 8. ZKP BiH, na koju se poziva branilac.

72. Nakon izvršenog uvida u uložene zapisnike o saslušanju svjedoka Kusture i Bulbula, Vijeće je ocijenilo da je njihovo saslušanje provedeno u skladu sa odredbom člana 86. ZKP BiH, te da su zapisnici o njihovom saslušanju sastavljeni u skladu sa zakonom, odnosno da sadrže sve potrebne elemente propisane odredbom člana 152. ZKP BiH, slijedom čega Vijeće prigovore istaknute u tom pravcu, smatra neosnovanim.

73. Također, Vijeće je odbilo kao neosnovan prigovor branilaca optuženih u pogledu relevantnosti iskaza svjedoka Ramiza Kusture, s obzirom da je ovaj svjedok prilikom saslušanja u Tužilaštvu BiH iznio svoja saznanja koja ima u pogledu opštih okolnosti, tj. dešavanja u općini Ilijaš u inkriminisanom periodu, kao i posredna saznanja o događaju iz tačke 1. optužnice.

F. Ostale odluke o dokazima

74. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 16.11.2022. godine, postupajući tužilac je odustao od svog prijedloga da se kao svjedoci optužbe saslušaju: Nenad Bošković, Dragan Pejić, Mustafa Fazlić i Velimir Bošković. Također, tužilac je odustao da se na opšte okolnosti saslušaju svjedoci: Sedin Fazlić, Azra Tatar, Muvezet Slinić, Tidža Fazlić, Esad Fazlić, Bahrija Fazlić, Sadžida Galijatović, Sabina Lemeš, Šahida Masnopita, Mahir Masnopita, Muniba Masnopita, Jasmina Masnopita, Ramiza Masnopita, Nedžad Masnopita, Muris Masnopita, Fatima Mehmedović, Nusreta Drljević, Nihada Avdukić, Fuad Suljić i Muhamed Karavdić, pri čemu su njihovi iskazi iz istrage i to samo u dijelu u kojem je konstatovano da su isti istakli imovinskopravni zahtjev, uz saglasnost branilaca optuženih, uloženi kao dokazi Tužilaštva na ročištu održanom dana 30.11.2022. godine.¹²

75. Sud je prihvatio odustanak tužioca od gore naznačenih dokaza, imajući u vidu da stranke disponiraju sa pravom koje će dokaze predložiti i od kojih će odustati.

G. Objava presude – član 286. stav 1. (vrijeme i mjesto objavljivanja presude)

76. Članom 286. stav 1. ZKP BiH, propisano je : *„Pošto je presuda izrečena, Sud će je odmah objaviti. Ako sud nije u mogućnosti da istog dana po završetku glavnog pretresa izrekne presudu, odložit će objavljivanje presude najviše za tri dana i odredit će vrijeme i mjesto objavljivanja presude“*.

77. Dana 15.11.2023. godine, održano je ročište na kojem je odbrana optuženog Save Manojlovića završila sa izlaganjem svojih završnih riječi, a s obzirom na to da Sud nije bio u mogućnosti na istom ročištu izreći presudu, objavljivanje presude je odgođeno. U tom smislu objavljivanje presude, uz saglasnost stranaka i branilaca, održano je 13.12.2023. godine, iz razloga što Vijeće, zbog obimnosti i složenosti predmeta, te zauzetosti članova Vijeća radom na drugim predmetima, nije bilo u mogućnosti izreći i objaviti presudu u

---

¹² Dokazi Tužilaštva brojT-13 do T-32

zakonom predviđenom roku. Vijeće napominje da stranke kao i branioci nisu imali prigovore na takvu odluku Vijeća.

78. Zaključno, ovakvo postupanje Vijeća je u skladu sa praksom Suda u predmetima ratnih zločina.¹³

III. PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA

79. U pogledu pitanja primjenjivog materijalnog zakona, neophodno je raspraviti zašto se ne primjenjuju odredbe Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), koji je bio na snazi u vrijeme inkriminiranih događaja.

80. Zločin protiv čovječnosti nije bio regulisan u KZ SFRJ, koji je na osnovu Uredbe sa zakonskom snagom od 22.05.1992. godine preuzet kao zakon Republike BiH, a stupio je na snagu danom objavljivanja. Naime, KZ SFRJ sadrži poglavlje pod nazivom „Zločini protiv čovječnosti i međunarodno pravo“, ali ne sadrži odredbe koje bi se odnosile direktno na zločine protiv čovječnosti.

81. Međutim, KZ BiH koji je stupio na snagu 01.03.2003. godine, reguliše Zločine protiv čovječnosti u članu 172. kao krivično djelo za koje je zapriječena kazna zatvora od najmanje 10 godina ili kazna dugotrajnog zatvora.

82. S obzirom na vrijeme izvršenja krivičnog djela (druga polovina mjeseca maja 1992. godine do kraja mjeseca juna 1992. godine) i materijalni zakon koji je tada bio na snazi, Vijeće smatra da je nužno obratiti pažnju na načelo zakonitosti (na obje strane: nullum crimen sine lege i nulla poena sine lege) i načelo vremenskog važenja krivičnog zakona (tempore criminis).

83. Naime, član 3. KZ BiH propisuje načelo zakonitosti, odnosno da se krivična djela i krivičnopravne sankcije propisuju samo zakonom, te da nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivičnopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao krivično djelo i za koje zakonom nije bila propisana kazna.

84. Nadalje, princip zakonitosti je imperativno propisan članom 4. ZKP BiH i članom 7. stav (1) EKLJP, koja ima prioritet nad svim ostalim zakonima Bosne i Hercegovine (član 2.

---

¹³Vidi npr. pravosnažne predmete Terzić Albina (S1 1 K 005665 11 krl), Gazdić Jasko (S 1 1 K 005718 11 krl), Srećko aćimović (S1 1 K 020200 16 Kri) i dr.

stav (2) Ustava BiH), dok je članom 7. (1) EKLJP propisan opšti princip koji zabranjuje izricanje teže kazne od one koja je bila na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela.

85. Međutim član 4a) KZ BiH propisuje da članovi 3. i 4. KZ BiH ne spriječavaju suđenje i kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo „krivično djelo u skladu sa općim načelima međunarodnog prava”.

86. Također, stav (2) člana 7. EKLJP sadrži značajan izuzetak u odnosu na stav (1) istog člana, gdje kaže da „ovaj član ne utječe na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema općim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda”.

87. Članom 15. stav (1) i (2) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima UN-a osiguravaju se slične međunarodne odredbe koje se trebaju smatrati *lex superioris* u vezi sa „...opštim pravnim načelima koje priznaje međunarodna zajednica”.¹⁴

88. Ovi ugovori (Evropska konvencija i Međunarodni pakt) su obavezujući za BiH, a član 4 a) KZ BiH kodificira ovaj princip.

89. Zločini protiv čovječnosti u vrijeme izvršenja inkriminiranih radnji nisu bili propisani kao krivično djelo u KZ SFRJ, ali čine imperativni princip međunarodnog prava i nesporno je da su 1992. godine bili sastavni dio međunarodnog običajnog prava. Zločini protiv čovječnosti su zločini po međunarodnom pravu u univerzalnom smislu nadležnosti za procesuiranje tako da i osuda za takva djela, prema zakonu koji je naknadno propisao i utvrdio ovo djelo kao krivično djelo i propisao posebnu krivičnu sankciju nije suprotno članu 7. stav (1) EKLJP.

90. Prema principu univerzalne nadležnosti, običajno međunarodno humanitarno pravo obavezuje svaku državu u svijetu, bez obzira da li je ratifikovala odgovarajuće međunarodne pravne instrumente, da krivično goni ili izruči (*aut dedere aut judicare*) sve osobe za koje se sumnja da su izvršile povredu običajnog međunarodnog humanitarnog prava. Bilo kakvo ograničenje koje nametne država u vezi sa izručenjem osobe koja se tereti da je prekršila

---

¹⁴ Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Usvojen Rezolucijom 2200A (XXI) Generalne skupštine 16. decembra 1966. godine, Stupio na snagu 23. marta 1976. godine, u saglasnosti sa članom 49., član 15: „1. Niko se neće smatrati krivim za djela ili propuštanja koja nisu predstavljala krivično djelo prema domaćem ili međunarodnom pravu u vrijeme kada su bila počinjena. Isto tako, neće se izreći teža kazna od one koja se mogla primjeniti u trenutku kada je krivično djelo bilo izvršeno. Ako kasnije, poslije izvršenja djela, zakonskom odredbom bude predviđena primjena lakše kazne, prijestupnik će se time koristiti. 2. Ništa se u ovom članu ne protivi suđenju i osudi lica zbog radnji ili ropuštanja koja su se u vrijeme kada su počinjena, smatrala za krivična djela prema opštim pravnim načelima koja priznaje međunarodna zajednica.

međunarodno običajno humanitarno pravo, predstavlja kršenje međunarodnih obaveza te države.

91. Stoga, bez obzira da li se posmatra sa aspekta međunarodnog običajnog prava, međunarodnog ugovornog prava ili „principa međunarodnog prava”, nesporno je da su ratni zločini, uključujući zločine protiv čovječnosti, predstavljali krivično djelo u kritičnom periodu, čime je načelo zakonitosti zadovoljeno.

92. Imajući u vidu navedeno, Vijeće nalazi da je u konkretnom slučaju, potrebno i opravdano primijeniti KZ BiH, a ne KZ SFRJ.

IV. STANDARDI DOKAZIVANJA

93. Vijeće se prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su provedeni na glavnom pretresu rukovodilo osnovnim načelima propisanim u ZKP BiH, Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima (EKLJP) i uspostavljenim praksom MKSJ, Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) i Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), a koji će u nastavku biti navedeni.

94. Najprije, Vijeće je imalo u vidu da je svrha sudskog postupka da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učiniocu krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim KZ BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH).

95. U tom smislu, član 3. stav 1. ZKP BiH određuje da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom ne utvrdi njegova krivica. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (*praesumptio iuris tantum*), koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog usvajanja ove pretpostavke, optuženi je oslobođen tereta dokazivanja svoje nevinosti. Slijedom toga, teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti je na tužiocu. Pri tome, pretpostavka nevinosti se odnosi ne samo na krivicu optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protivpravnost ili kažnjivost).

96. Navedeno potvrđuju i judikati ESLJP, prema kojima presumcija nevinosti ima, između ostalog, sljedeće posljedice:

- (i) optuženi nije dužan dokazivati svoju nevinost i teret dokazivanja leži na suprotnoj strani, dakle tužiocu i
- (ii) sud mora donijeti oslobađajuću presudu, ne samo kad je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kad o tome postoji razumna sumnja.

97. Jedna od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti je izričita zakonska odredba sadržana u članu 3. stav 2. ZKP BiH, koja propisuje da će sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud riješiti na način koji je povoljniji za optuženog.

98. Konkretno, riječ je o načelu *in dubio pro reo*, ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženom. Neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njezino postojanje koje mora proizilaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više nikakvih dvojbi. Pri tome, sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću. Drugim riječima, moraju se dokazati van razumne sumnje. Ukoliko se to ne postigne, uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe, uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću. Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „...*pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima*...“, sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz člana 3. stav 2. ZKP BiH, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

99. Rezultat primjene pravila *in dubio pro reo* uvijek mora biti izricanje presude u korist optuženog, što u slučaju sumnje oko pravno relevantnih činjenica predviđenih materijalnim krivičnim pravom uključuje, ne samo blažu kaznu kada je krivica utvrđena, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti sumnju oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe.

100. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH, prema kojoj će se optuženi osloboditi od optužbe „*ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje*“, što znači, ne samo u slučajevima u kojima uopšte nisu izvedeni dokazi za optužbu, nego i u slučaju kada su dokazi izvedeni, ali su isti nedovoljni da Sud, na osnovu njihove ocjene, izvede zaključke o nedvojbenom postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

101. U vezi navedenog Vijeće je prilikom ocjene dokaza imalo u vidu i standard dokazivanja „*van razumne sumnje*“, kojeg je ustanovila sudska praksa kao uslov za izricanje osuđujuće presude. Prema opšteprihvaćenom stanovištu, dokazi van razumne sumnje su dokazi na osnovu kojih se pouzdano može zaključiti da postoji najveći stepen vjerovatnoće da je optuženi počinio krivično djelo.

102. Vijeće je imalo u vidu i odredbu člana 14. stav 2. ZKP BiH, koja propisuje da je sud dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji ga terete.

103. Vijeće je razmatralo i cijenilo sve dokaze izvedene na glavnom pretresu, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u skladu sa članom 281. ZKP BiH, ali u nastavku presude će navesti samo one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te obrazlagati i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku Suda.

104. Nadalje, Vijeće podsjeća na član 15. ZKP BiH, kojim se rukovalo i u kojem je sadržan jedan od temeljnih principa krivičnog zakonodavstva – princip slobodne ocjene dokaza, koji je ograničen jedino principom zakonitosti dokaza, što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi određivala vrijednost pojedinih dokaza. Uspostavljajući ovaj princip, zakonodavac je dao neophodnu slobodu sudskoj vlasti i pokazao povjerenje u prosudbenu moć sudija.

105. Vijeće je imalo u vidu i praksu ESLJP, prema kojoj se sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku.

106. Isto tako, Vijeće je uzelo u obzir stav žalbenog vijeća MKSJ u predmetu *Kvočka i dr.* da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinske važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrtni se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu.

107. Član 6. stav 1. EKLJP nameće obavezu svim sudovima da *“ukazu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku”*. Iako priznaje primat domaćih sudskih organa u davanju ocjene šta je relevantno i prihvatljivo, član 6. stav 1. EKLJP nameće domaćim sudovima obavezu da na odgovarajući način izvrše ispitivanje podnesaka, argumenata i dokaza koje su podnijele strane. U vezi sa tim, sudovi moraju razmotriti i raščistiti sve značajne nepodudarnosti u iskazima strana u postupku, ukazati da li je neki od osporenih dokaza neprihvatljiv, te ako jeste, po kom osnovu.

108. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, cijeneći pri tome kako sadržinu samog iskaza, tako i držanje i

ponašanje svjedoka tokom davanja iskaza. U tom smislu, Vijeće je cijeno praksu MKSJ i stav Žalbenog vijeća zauzet u predmetu *Nahimana i dr.*, u kojem Žalbeno vijeće podsjeća da: „*Pretno vijeće ima puno diskreciono pravo da odmjeri koju će težinu i vjerodostojnost pripisati iskazu nekog svjedoka. Pri tome, pretno vijeće mora uzimati u obzir relevantne faktore u zavisnosti od konkretnog slučaja, uključujući i ponašanje svjedoka u sudnici, njegovu ulogu u datim događajima, uvjerljivost i jasnoću njegovog iskaza, pitanja da li ima protivrječnosti ili nedosljednosti u njegovim uzastopnim izjavama ili između njegovog svjedočenja i drugih dokaza, ranije primjere lažnog svjedočenja, motivaciju za davanje lažnog iskaza, te odgovore tog svjedoka tokom unakrsnog ispitivanja.*“

109. Vijeće je imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka zavisi od njegovog poznavanja činjenica, ali i da na pouzdanost iskaza u velikoj mjeri može uticati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije kao i traumatičnost samog događaja o kome se svjedoči. Nedosljednosti u iskazu svjedoka ne znače, same po sebi, da sudsko vijeće koje postupa razložno to svjedočenje mora odbaciti kao nepouzdan. Slično tome, faktori kao što su vremenski razmak između događaja i svjedočenja, mogući uticaj trećih lica, druge nepodudarnosti, ili stresne okolnosti u vrijeme inkriminisanog događaja, ne isključuju automatski mogućnost da se vijeće osloni na takav iskaz. Konkretno, Vijeće je uporedilo činjenice o kojima određeni svjedok svjedoči sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima, kako bi utvrdilo da li su njegovi navodi potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovome predmetu.

110. Prilikom ocjenjivanja dokazne snage iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće je razmotrilo razlike u iskazima svjedoka datim na glavnom pretresu i u ranijim fazama postupka kao i razlike u izjavama o određenim činjenicama, datim u različito vrijeme i pred različitim organima, kao i pojašnjenja o uzrocima tih razlika datim na glavnom pretresu, analiziralo i cijeno dokaznu snagu iskaza za svaki pojedini slučaj konkretno, te u njihovoj povezanosti sa drugim dokazima, a zatim odlučilo o njihovoj vjerodostojnosti, o čemu će detaljnije biti obrazloženo daljnjem obrazloženju presude.

111. Vijeće je također izvršilo uvid u svaki uloženi materijalni dokaz kako bi odlučio o njegovoj pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti, pri čemu se neće podjednako osvrutati na svaki dokaz, nego će obrazložiti samo one zaključke o činjenicama koje su bitne za utvrđivanje odgovornosti optuženih.

112. U svakom slučaju, Vijeće je prihvatljivost pojedinih iskaza, te ocjenu njihovog kredibiliteta i osnovanosti detaljno obrazložilo u odnosu na inkriminacije koje se optuženima stavljene na teret.

V. ZAKONSKA OBILJEŽJA KRIVIČNOG DJELA ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI IZ ČLANA 172. KZ BiH

113. Optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović, na način preciziran u izreci ove presude, oslobođeni su optužbe da su počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa tačkama a), d) i e) istog člana, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 29. KZ BiH.

114. Navedena zakonska odredba u relevantnom dijelu glasi:

„Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini koje od ovih djela:

a) lišenje druge osobe života (ubistvo);

...

d) deportacija ili prisilno preseljenje stanovništva;

e) zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava;

...

h) progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi s bilo kojim krivičnim djelom iz ovog stava ovog člana, bilo kojim krivičnim djelom propisanim u ovom zakonu ili bilo kojim krivičnim djelom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine;

...

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.”

115. Kako je to dalje navedeno u potvrđenoj optužnici, optuženi su se teretili i za individualnu krivičnu odgovornost po članu 180. stav 1. KZ BiH, koja je jedno od temeljnih načela i međunarodnog krivičnog prava, predviđena posebno za počinjenje najtežih krivičnih djela iz glave XVII KZ BiH.

116. Navedena odredba u relevantnom dijelu glasi:

„Osoba koja planira, pokrene, naredi, učini ili podstrekava ili pomaže u planiranju, pripremanju ili učinjenju krivičnih djela iz člana 171. (Genocid), 172. (Zločini protiv čovječnosti), 173. (Ratni zločin protiv civilnog stanovništva), 174. (Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika), 175. (Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika), 177. (Protupravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja), 178. (Protupravno oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na ratištu) i 179. (Povrede zakona ili običaja rata) ovog zakona, individualno je odgovorna za to krivično djelo.“

117. Jedna od značajnih odrednica navedene odredbe je to što službeni položaj bilo kojeg okrivljenog, bilo da se radi o šefu države ili vlade, ili o odgovornoj službenoj osobi vlade, ne oslobađa takvu osobu krivične odgovornosti niti utiče na ublažavanje kazne.

118. Optuženima je također stavljeno na teret i da su u počinjenju inkriminiranih radnji djelovali u svojstvu saizvršioca, što je obuhvaćeno odredbom člana 29. KZ BiH, koja propisuje:

„Ako više osoba, učestvovanjem u učinjenju krivičnog djela ili preduzimajući šta drugo, čime se na odlučujući način doprinosi učinjenju krivičnog djela, zajednički učini krivično djelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to krivično djelo“ .

119. Prema odredbi člana 29. KZ BiH, saizvršilaštvo postoji kada više lica zajednički izvrše krivično djelo učestvovanjem u izvršenju krivičnog djela ili preduzimajući nešto drugo, čime se na odlučujući način doprinosi izvršenju krivičnog djela.

120. Preciznije, saizvršilaštvo je oblik izvršilaštva koji postoji kada više lica, koja ispunjavaju sve uslove koji se zahtijevaju za izvršioca, na osnovu zajedničke odluke, svjesno i voljno, učine određeno krivično djelo, tako da svaki od saizvršilaca u tome daje svoj doprinos, koji je bitan i bez kojeg krivično djelo ne bi bilo ostvareno ili ne bi bilo ostvareno na zamišljen način.

121. Prema tome, pored zajedničkog djelovanja više lica u ostvarenju datog djela, potrebno je da kod njih postoji i svijest o tome da izvršeno djelo predstavlja zajednički rezultat njihovih radnji.

122. Imajući u vidu da nakon izvršene analize i ocjene prezentiranog dokaznog materijala, nije utvrđeno *van razumne sumnje* da su optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović počinili krivično djelo koje im je optužnicom stavljeno na teret, Vijeće se neće detaljnije upuštati u obrazlaganje postojanja opštih elemenata predmetnog krivičnog djela, dok će se u nastavku osvrnuti na pojedinačne inkriminacije i iznijeti svoje nalaze i ocjene u pogledu istih.

A. Ocjena izvedenih dokaza - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE

TAČKA 1. OPTUŽNICE

123. Tačkom 1. optužnice optuženima Ranku Draškiću i Savi Manojloviću je stavljeno na teret da su kao pripadnici interventnog voda teritorijalne odbrane Srpske opštine Ilijaš, kasnije 1. Ilijaške Iakojurišne brigade Vojske Srpske republike Bosne i Hercegovine dana 05.06.1992 godine, zajedno sa drugim NN pripadnicima navedene oružane formacije, izvršili oružani napad na civilno nesrpsko stanovništvo sela Lješevu u opštini Ilijaš, na način da su poslije artiljerijskog napada na navedeno selo ušli u isto, naoružani pješadijskim vojnim naoružanjem, te zapalili više kuća i u centralnom dijelu sela lišili slobode svo preostalo stanovništvo muslimanske i hrvatske nacionalnosti koje su zatekli, a koje nije uspjelo pobjeći iz sela, na način da su ulazili u kuće i iz istih izvodili i lišavali slobode civilno muslimansko stanovništvo ili ih lišavali slobode pronalazeći ih na drugim mjestima u selu, te ih sproveli i postrojili u dvorištu kuće u Lješevu koja je u vlasništvu Avdukić Ćamila, gdje su Draškić Ranko i Manojlović Savo, zajedno sa još najmanje 5 NN pripadnika iste vojne jedinice, pucajući iz vatrenog oružja, ubili civile Fazlić Ibrahim, Fazlić Suljo, Fazlić Munira, Fazlić Arif, Fazlić Safet, Fazlić Huso, Fazlić Hasan, Fazlić Meho, Masnopita Mehmed, Masnopita Husnija, Masnopita Mujo, Masnopita Jasmin, Masnopita Fadil, Masnopita Mensud, Masnopita Munir, Nuhić Nijaz, Avdukić Ćamil, Avdukić Izet, Suljić Zubejda i Karavdić Asim, a iste prilike u namjeri da ih ubiju, teško ranili svjedoka „A-1” i Masnopita Zahidu, dok su u ostalom dijelu sela Lješevu pohapsili i lišili slobode svo nesrpsko

stanovništvo koje su zatekli, njih tačno neutvrđeni broj, ne manje od 100 muškaraca, žena i djece, koji su potom sprovedeni i zatočeni u zatočenički logor formiran u naselju Podlugovi u opštini Ilijaš.

124. Nakon savjesne ocjene svih provedenih dokaza, pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, Vijeće nalazi da je izvan svake razumne sumnje dokazano da je kritične prilike izvršen napad na selo Lješevo, da je selo prvo granatirano, a da su poslije toga u selo ušle oružane formacije VRS-a, čiji su pripadnici palili nesrpske kuće, lišili slobode mještane nesrpske nacionalnosti koje su zatekli u selu, i koji su potom sprovedeni i zatočeni u zatočenički logor formiran u naselju Podlugovi u opštini Ilijaš, kao i da su kritičnog dana ubijeni civili muslimanske nacionalnosti poimenično navedeni u činjeničnom opisu tačke 1. te ranjeni „A-1“ i Zahida Masnopita.

125. Svjedoci Tužilaštva koji su svjedočili na navedene okolnosti, opisali su tok napada na selo Lješevo, te su decidno i objektivno opisali dešavanja u Lješevu 04. i 05.06.1992. godine, svaki svjedok u okviru onog što je mogao objektivno percipirati, iznoseći samo o ono što im je bilo poznato.

126. Tako je svjedokinja Zahida Masnopita, čiji je iskaz pročitao na glavnom pretresu u smislu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH¹⁵, izjavila da je početkom juna 1992. godine napadnuto selo Lješevo, da su srpske snage granatirale selo sa okolnih brda, te da je granatiranje trajalo cijelu noć i naredni dan sve do popodnevnih sati, a da su se mještani sela za vrijeme granatiranja sakrivali u podrumima svojih kuća. Prema kazivanju svjedokinje, po prestanku granatiranja, u selo su ušli srpski vojnici koji su hapsili i zatvarali mještane muslimanske nacionalnosti, te pljačkali njihovu imovinu i tog dana ubili ukupno 22 mještana sela.

127. Svjedok Hasan Bulbul, čije je iskaz također pročitao u smislu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH¹⁶ izjavio je kako je dana 04.06.1992. godine u večernjim satima, započela pucnjava na selo Lješevo, iz pravca Odžaka i srpskog sela Ljubinići. Svjedok je opisao kako je pucnjava trajala do 22 h, i da se nastavila i sljedećeg jutra, a pored pješadijske pucnjave, da su padale i granate po Lješevu. Svjedok se za vrijeme pucnjave krio u kući Mahmuta Fazlića, zajedno sa još nekoliko mještana sela, a dana 05.06.1992. godine, oko 13.30 h

---

¹⁵ Dokaz Tužilaštva broj: T-1: Zapisnik o saslušanju svjedoka Masnopita Zahide od 03.04.2000. godine, Kantonalni sud Sarajevo

¹⁶ Dokaz Tužilaštva broj: T-10a: Zapisnik o saslušanju svjedoka Bulbula Hasana, Tužilaštvo BiH broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ 87/05 od 03.02.2011. godine

kada se stišala pucnjava, svjedok se vratio svojoj kući, gdje je tog dana lišen slobode i sproveden do željezničke stanice u Lješevu, odakle je sa drugim mještanima sela bošnjačke nacionalnosti, autobusima odvezen do osnovne škole u Podlugovima.

128. Svjedokinja Šaćira Rožajac je prilikom svjedočenja na glavnom pretresu opisala kako se noć prije kritičnog događaja, pucalo po Lješevu, iz kojeg razloga se ona zajedno sa drugim mještanima krila u podrumu njene porodične kuće, a da su sutradan, oko 12 sati u selo ušli srpski vojnici. Svjedokinja je dalje opisala kako su na vrata njene kuće kritičnog dana došla 4 srpska vojnika, pitali je za njene sinove, tražili oružje i novac. Opisujući kako su ti vojnici izgledali, svjedokinja je izjavila da su bili naoružani, da su neki bili u civilu, neki u uniformama, da su dvojica od njih imali maske na glavama i da su oni pričali na ekavici, ali da nikoga od njih nije poznavala. Prema kazivanju svjedokinje, navedeni vojnici su nju i druge mještane koji su se krili u njenoj kući, njih oko 30, sakupili na željezničkoj stanici u Lješevu, gdje je zatekla i druge mještane Lješeva. Svjedokinja je izjavila kako su ih na stanici poredali, da je tu bio jedan transporter, čija je cijev bila okrenuta prema civilima, te da je ona mislila da će ih tu ubiti. Svjedokinja je izjavila da su na stanicu došla dva autobusa, da su vojnici razdvojili muškarce od žena, i muškarcima naredili da stave ruke iza potiljka, nakon čega su ih autobusima odvezli u školu u Podlugovima, gdje su bili smješteni muškarci, žene i oko 15-ero djece, sve civili iz Lješeva i okolnih sarajevskih sela. Svjedokinja je naglasila da je u navedenoj školi boravila dva do tri dana, kada se sa ostalim ženama i djecom iz Lješeva, njih oko 15-ak, vratila u selo, i to u pratnji srpskih vojnika: „jedan je išo iza nas, jedan ispred nas i do Lješeva smo došli.“¹⁷

129. Svjedok Muhidin Nuhanović je također izjavio kako je dana 04.06.1992. godine u večernjim satima, između 9 i 15/ pola 10 sati, počeo pješadijski i artiljerijski napad na stari dio Lješeva. Prema navodima svjedoka, pucnjava je trajala cijelu noć, sa manjim prekidima, te su usljed pucnjave počele gorjeti štale i pojedine kuće u selu: „Od te vatre i od svega toga, pucao je crijep na tim štalama, pa više niste znali da li puca vatreno naoružanje, da li puca crijep, da li...to je znači, to je jedan totalni haos bio, povremeno smo izlazili na vrata da vidimo ono, ali u svakom momentu smo se bojali da neće odnekle zalutati metak, ili granata ili bilo šta drugo, sigurnije nam je bilo unutra.“¹⁸ Svjedok je pojasnio da se za vrijeme napada krio u jednoj šupi koja se nalazila u blizini njegove porodične kuće.

---

¹⁷ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 13.04.2022. godine, str. 13.

¹⁸ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 08.06.2022. godine, str. 11.

130. Opisujući dešavanja drugog dana napada, svjedok je izjavio kako je oko 13-14 h vidio da su zapaljeni borovi na brdu iznad Lješeva, i da je gorjela kuća njegovog komšije Ismeta Omanovića, te da je u jednom momentu vidio „A-1“ kako iznosi stvari iz te kuće. Svjedok je dalje opisao kako je on zajedno sa svojim bratom i još dvojicom komšija (Jasminom Begićem i Samirom Bulbulom) krenuo da pomogne „A-1“ da iznesu stvari iz te kuće koja je gorjela, ali da su u jednom momentu ispod dima vidjeli siluete vojnika, 3-4 naoružana lica kako vode „A-1“, te je svjedok čuo kako ti vojnici naređuju „A-1“ da poziva mještane sela da izađu iz skloništa, zbog čega su se predomislili i pobjegli su u pravcu Vrbovika.

131. Svjedočeći na okolnosti napada na selo Lješevu, svjedok Nedžad Aščelić je izjavio da su se noć prije napada, u Lješevu čuli pucnjevi, da je vidio transportere kako prolaze kroz Lješevu te uniformisane ljude. Svjedok se u to vrijeme nalazio u starom dijelu sela, zajedno sa komšijama, te je opisao kako je pucano iz pravca Borova, kao i da su padale granate po Lješevu, a da su sutradan u selo ušli naoružani srpski vojnici.

132. Na okolnost ubistva civila kritičnog dana, poimenično nabrojanih u činjeničnom opisu tačke 1. optužnice, Vijeće je prije svega cijenilo iskaz svjedoka „A-1“ i Zahide Masnopita.

133. Svjedok „A-1“ je prilikom svog svjedočenja na glavnom pretresu detaljno opisao dešavanja kritičnog dana, kako je izvršen napad na selo Lješevu, tokom kojeg je on lišen slobode od strane trojice srpskih vojnika, koji su ga pretresli i potom sproveli do lokacije na kojoj je kritične prilike došlo do strijeljanja 22 mještana Lješeva, kojom prilikom je teško ranjen.

134. Svjedok je prije svega opisao kako je kritičnog dana, zajedno sa Asimom Karavdićem, prilikom iznošenja stvari iz zapaljene kuće Ismeta Omanovića, lišen slobode od strane trojice naoružanih srpskih vojnika: „u jednom momentu su se pojavili ljudi iz kuće u maskirnim uniformama sa šljemovima na glavama, uperenim puškama u nas...tu je komanda odmah bila ležite na zemlju, onda sam prekopan, izvadili su mi stvari.“¹⁹ Prema navodima svjedoka „A-1“, ovi vojnici su ih optužili da su pucali na njih, na što im je svjedok odgovorio da nisu pucali, da su se cijelu noć sakrivali u skloništu.

135. Svjedok je izjavio kako su mu navedeni vojnici naredili da im pokaže gdje se nalazi to sklonište: „Jedan mi je stavio pušku na leđa, drugi na vrat i još jedan je pored iš'o“²⁰. Po dolasku pred dvorište u kojem se nalazilo to sklonište, navedeni vojnici su svjedoku naredili

---

¹⁹ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 8.-9.

²⁰ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 9.

da poziva mještane da se predaju, a kako niko nije izašao iz skloništa, vojnici su prijetili da će baciti bombu, nakon čega su iz navedene kuće izašli: Ćamil Avdukić, Izet Avdukić, Masnopita Mehmed, Masnopita Esed.

136. Dalje je svjedok opisao kako ga navedena trojica vojnika potom uvode u dvorište u kojem se nalazilo sklonište²¹ i da su tu prepoznali Izeta Avdukića i počeli ga optuživati da je naoružavao stanovništvo, da je pripadnik SDA, te su mu naredili da poziva i druge mještane da izađu iz svojih skloništa, dok su ostalim civilima, uključujući i svjedoku, naredili da legnu na travu, sa ispruženim rukama. Za to vrijeme u dvorište su dovedeni Jasmin Masnopita, Mujo Masnopita, Hasan Fazlić, Munira Fazlić, Suljo Fazlić, Ibrahim Fazlić i Zubejda Suljić.

137. Svjedok „A-1” je prilikom svjedočenja na glavnom pretresu pojasnio da je među vojnicima koji su ga lišili slobode kritičnog dana, prepoznao izvjesnog Peru Vujevića, a među vojnicima koji su bili prisutni u dvorištu u kojem su kasnije strijeljani civili, da je bio i Marinko Vidović. Na pitanje predsjednika Vijeća, u kojem trenutku se u navedenom dvorištu pojavljuje Marinko Vidović, svjedok „A-1” je pojasnio: „Pa oni su svi kasnije naknadno došli u to dvorište, njih je bilo puno, čuo sam po glasovima da dolaze i da komuniciraju“, te je naglasio da su se Marinku Vidoviću obraćali i mještani sela koji su se nalazili u dvorištu kao i prisutni vojnici koji su bili pod njegovom komandom. Svjedok je dalje naveo, da je u dvorištu bilo oko 10-ak vojnika te je dodao: „...sad neki su bili vjerovatno malo okolo i neki su držali odstojanje, vjerovatno su se bojali da neće doći do nekog otpora ili nešto...primijetio sam sa svih strana da ih ima puno.“²²

138. Opisujući okolnosti pod kojima je došlo do strijeljanja mještana nesrpske nacionalnosti sela Lješeva u dvorištu Ćamila Avdukića, svjedok je naveo da su mještani bili poredani uz ogradu dvorišta, sa rukama na vratu, pri čemu im je bilo zabranjeno da se okreću, te da im je za to vrijeme bilo naređeno da pozivaju ostale mještane sela da izađu iz skloništa i da se predaju.

139. Dok su bili postrojeni uz ogradu i dok su pozivali ostale mještane da se predaju, svjedok je čuo pucnjeve u selu, nakon čega se Marinko Vidović obraća jednom od tu prisutnih vojnika, izvjesnom Zenici, da sa još jednim vojnikom ide da provjeri odakle dolazi pucnjava. Svjedoku nije poznato ništa vezano za tu pucnjavu, samo je dodao da su se ti

---

²¹ Svjedok „A-1” u svom iskazu izričito ne govori da je to dvorište kuće Ćamila Avdukića, samo navodi da je to dvorište u kojem se nalazilo sklonište Izeta Avdukića, međutim ostali svjedoci koji su svjedočili na tu okolnost, izjavili su da je to bilo dvorište Ćamila Avdukića, kako je to navedeno i u činjeničnom opisu tačke 1.

²² Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 12.

vojnici vratili u dvorište: „oni su se uglavnom vratili u dvorište neki i ti okolo što su bili“²³ i opisao je kako je te prilike ispred postrojenih mještana prošao jedan vojnik sa puškomitraljezom i ušao u dvorište: „...dok smo tu stajali, prošao je nekakav visok sa džemperom crnim, crnom kapom na glavi sa puškomitraljezom velikim, onim s redenicima preko prsa, i oni su ga zvali da uđe unutra u dvorište, znači ispred nas je prošao“²⁴, dok ostale vojnike koji su se nalazili u dvorištu iza leđa postrojenih civila, i one za koje je rekao da su naknadno došli, svjedok nije opisao, niti je naveo da li je neke od njih poznavao.

140. Nakon što je navedeni vojnik sa puškomitraljezom prošao ispred postrojenih mještana i ušao u dvorište, svjedok je čuo komunikaciju između vojnika u navedenom dvorištu: „opet nekakva između njih tamo komunikacija, nešto ovo ono, mi stojimo čitavo vrijeme“²⁵, nakon čega je postrojenim civilima dat ultimatum od 5 min, da pozivaju ostale mještane sela da se predaju, uz prijetnju da će ih u suprotnom ubiti. Opisujući posljednje trenutke pred strijeljanje svjedok je izjavio: „...uglavnom stojiš tu i dereš se, zoveš nekoga, nije više niko izaš'o“²⁶. Kako se niko od preostalih mještana sela nije predao, svjedok je čuo kako Marinko Vidović izdaje naredbu: „Idemo momci“, nakon čega su tu prisutni vojnici pucali u leđa civila postrojenih uz ogradu dvorišta.

141. Svjedok je izjavio kako je čuo više rafala i da je on tom prilikom ranjen, potom da je čuo više pojedinačnih pucnjeva: „I onda naređenje, kažu eno ti onaj tamo mrda, kaže ko god mrda pucaj mu u glavu.“ Prema kazivanju svjedoka „A-1“ isti je vjerovatno u tom trenutku izgubio svijest, a kada se osvijestio vidio je Zahidu Masnopita, koja mu je rekla da su oni jedini preživjeli strijeljanje.

142. Svjedok je u svom daljnjem svjedočenju opisao kako je sa mjesta strijeljanja otpuzao do jedne štale, u kojoj je prenoćio, nakon čega je proveo jedan dan sakrivajući se u mutvaku koji se nalazio u istom dvorištu u kojem je izvršeno strijeljanje, odakle je mogao čuti kako su mu odvezli auto i kako su pljačkali selo. Prema kazivanju svjedoka, isti je sutradan otpuzao u šumu prema selu Vrbovik, gdje su ga spasili ljudi iz TO Vrbovik i ljudi iz Lješeva, odnosno isti su ga odvezli u Brezu, zatim u Visoko gdje je operisan, nakon čega je prebačen u bolnicu u Zenici, gdje je se oporavljao oko 20 dana, od povreda koje je zadobio prilikom navedenog strijeljanja.

---

²³ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 17.

²⁴ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 17.

²⁵ Transkript broj: S11 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 17.

²⁶ Transkript broj: S11 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 17.-18.

143. Svjedokinja Zahida Masnopita koja je također preživjela strijeljanje kritične prilike, opisala je kako su srpski vojnici njoj i drugim mještanima sela naredili da se iskupe u neposrednoj blizini porodične kuće Ćamila Avdukića, gdje je potom izvršeno njihovo strijeljanje. Opisujući sam čin strijeljanja svjedokinja je izjavila: „Ja sam bila u stroju za strijeljanje i jedan me metak pogodio sa prednje strane u predjelu desne prepone, nakon što su četnici izvršili to strijeljanje i ja sam ustala tako ranjena da bi u tom trenutku došao jedan četnik i naredio mi da legnem, a zatim me rafalno gađao tako da sam bila ranjena u predjelu leđa na lijevoj strani iznad bubrega i najvjerovatnije da nisam podlegla, jer su meci išli plitko preko dijela moga tijela, s obzirom, da sam bila u ležećem stavu.“²⁷ Svjedokinja je potvrdila da je kritične prilike, pored nje, strijeljanje preživio i svjedok „A-1“.

144. Svjedok Nedžad Aščelić je prilikom svjedočenja na okolnost ubistva mještana sela kritičnog dana, izjavio kako je iz podruma kuće Avde Fazlića, gdje se krio tokom napada, zajedno sa Dženanom Rožajcem, mogao da čuje kako su ubijene pojedine njegove komšije: „dolazi galama, dere se Safet Fazlić, babo mi je umro kaže u kući, nemojte me, nemojte me Allaha mi, nemojte me Boga mi, kune ih svim, otac mi u kući umro, dođi ovamo, pa, ubili su ga pred kućom. Čujem galamu Hasana Fazlića, rahmetli mu duši, šta vam je kaže ljudi, što bijete civile, nisu vam kaže civili ništa krivi. Vraćaju se, da bace opet bombu u kuću, gdje smo mi bili, izlazite kaže u kući ste, 20 puta su govorili bacićemo bombu izlazite, bacićemo bombu izlazite... Čujem opet Hasana rahmetli Fazlića, znači vraćali su ga dvaput kući, opet je galamio, svađao se, ne vidimo mi, mi čujemo, znači to je blizu, svađ'o je se s njima, vratili su ga, čuli smo da su ga ubili.“²⁸

145. Svjedok je također iz podruma u kojem se krio čuo rafalnu paljbu u Guvnu: „čuli smo galamu, znači ta kuća gdje smo mi bili, je odmaknuto od Guvna, ali čuje se, narod, galama, ne vidiš, do jedne situacije znači razumijemo, znamo koje je oružje i šta je, da je neko jako oružje, mitraljez, bilo je brrrrrrrrrrrr...šapćemo ja i Dženo, reko' pobiše sve...“²⁹

146. Kada je pao mrak, i kada su vojnici napustili selo, svjedok je zajedno sa Dženanom napustio sklonište u kojem se svo vrijeme sakrivao, te je izjavio kako je tada vidio ranjenu Zahidu Masnopita, koja mu je rekla da su joj ubili sinove. Svjedok je potom otišao na Guvno, gdje je vidio tijelo ubijenog sina Zahide Masnopite, Jasmina Masnopite i tijelo ubijenog Sulje Fazlića. Svjedok je na glavnom pretresu pojasnio da je Guvno ustvari stari dio Lješeva.

---

²⁷ Dokaz Tužilaštva broj: T-1

²⁸ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 27.04.2022. godine str. 10.

²⁹ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 27.04.2022. godine str. 11.

147. Svjedok Muhidin Nuhanović nema neposredna saznanja o samom strijeljanju, s obzirom na to da je prije toga uspio da pobjegne iz sela, ali je isti izjavio kako je nekoliko dana nakon kritičnog događaja, po povratku u Lješevu, vidio tijela ubijenih komšija u dvorištu kuće Ćamila Avdukića: „Ugledao sam do ograde Ćamila Avdukića ugledao sam tijela, leševe...stajao sam kao ukopan jedno vrijeme, noge su mi se oduzele...jedni su bili na leđima, na zemlji su ležali...poznao sam rahmetli Nijaza Nuhića jer je stajao u poluležećem položaju, uz ogradu...poznao sam odozgo s početka čini mi se tada jer meni se učinilo da sam poznao rahmetli Sulju Fazlića, da li je bio on ili Jasmin Fazlić.. bili su poredani od vrha, od kapije odozgo od početka ograde do samog dijela dole gdje im je bila ljetna kuhinja-mutvak gdje je ograda ta završavala, bili su poredani uz 'otu ogradu, neki su bili ležali, neki su bili okrenuti...poznao sam Nijaza Rudića rahmetli, mislio sam da sam poznao Sulju Fazlića rahmetli i njegovu suprugu Muniru, vidio sam isto tako da je tu bila ne znajući ko je tada, ne znajući da je da li je ona sigurno, žena u našoj nošnji, dimijama, ja mislim da je to bila rahmetli Zubejda Suljić.“³⁰ Svjedok je pojasnio da je te prilike vidio 15-20 tijela.

148. Svjedokinja Šaćira Rožajac je također potvrdila da su se na lokalitetu Guvna, u dvorištu kuće Ćamila Abdukića nalazila tijela ubijenih mještana. Naime, ova svjedokinja je izjavila kako je po povratku u selo Lješevu vidjela tijela ubijenih civila u dvorištu kuće Ćamila Avdukića, ističući da se nije usuđivala detaljnije gledati u tijela ubijenih, ali da je među njima prepoznala Sulju Fazlića.

149. Imajući u vidu iskaze navedenih svjedoka, koji su iznijeli svoja neposredna, kao i posredna saznanja u pogledu ubistava mještana sela Lješeva, kojima je Vijeće poklonilo vjeru, ocijenivši ih vjerodostojnim i međusobno saglasnim, zaključak je Vijeća da je van svake razumne sumnje dokazano da su kritičnog dana, tokom napada na selo Lješevu, ubijeni civili muslimanske nacionalnosti, poimenično navedeni u činjeničnom opisu tačke 1. optužnice, te ranjeni „A -1” i Zahida Masnopita.

150. Navedeno, također potvrđuje i uložena materijalna dokumentacija Tužilaštva, i to: izvod iz matične knjige umrlih, izdatih na ime oštećenih,³¹ medicinska dokumentacija za oštećenog „A-1“³², zapisnik o uviđaju broj: KRI-98/96 od 05.06.1996. godine,³³ rješenje Višeg suda u Sarajevu broj: Kri-98/96 od 30.5.1996. godine,³⁴ službena zabilješka Centra

³⁰ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 08.06.2022. godine, str. 17.-18.

³¹ Dokazi Tužilaštva broj: T-44 do T-63

³² Dokaz Tužilaštva broj: T-35 i T-36

³³ Dokaz Tužilaštva broj: T-43

³⁴ Dokaz Tužilaštva broj: T-37

službi bezbjednosti Sarajevo Broj: 19/04-1.4-3K/96,³⁵ pismeno Odjeljenja kriminalističke tehnike i KDZ-a Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova broj:19/04-2-243-1/1322 od 03.08.1996. godine,³⁶ crtež lica mjesta sačinjen od strane Centra službi bezbjednosti Sarajevo, broj: 874/96, sa datumom fotografisanja 05.06.1996. godine,³⁷ foto-dokumentacija sa ekshumacije, obdukcije i identifikacije 22 tijela ubijenih u Lješevu, sačinjena od strane Odjeljenja za kriminalističku tehniku i KDZ, CSB-a Sektora kriminalističke policije Sarajevo, broj: 847/96 sa datumom fotografisanja 06.06.1996. godine,³⁸ službeni izvještaj Centra službi bezbjednosti Sarajevo od 08.06.1996. godine³⁹, zapisnik o saslušanju vještaka Dobrača dr. Ilijas i Žujo dr. Hamza sačinjen od strane Višeg suda u Sarajevu dana 05.10.1996. godine pod brojem: KRI-98/96⁴⁰, kao i iskaz vještaka Hamze Žuje, specijaliste sudske medicine, koji je na ročištu za nastavak glavnog pretresa, održanom dana 16.11.2022. godine, svjedočio na okolnost obdukcije i identifikacije tijela stradalih u Lješevu kritičnog dana, u kojoj je učestvovao zajedno sa dr. Ilijazom Dobračom, te kojom prilikom je usmeno obrazložio nalaz i mišljenje sačinjenog na okolnosti povreda koje je kritične prilike zadobio „A-1.“⁴¹

151. Kada je riječ o lokaciji na kojoj su ubijeni civili poimenično nabrojani u činjeničnom opisu tačke 1. optužnice, Vijeće na osnovu provedenih dokaza, nije moglo van svake razumne sumnje utvrditi da su svi stradali upravo prilikom strijeljanja u dvorištu kuće Ćamila Avdukića.

152. Naime, svjedok „A-1“ je prilikom svjedočenja na glavnom pretresu pojasnio kako Asim Karavdić nije bio među strijeljanim mještanima u pomenutom dvorištu, nego da je isti ranije ubijen⁴², a što je saglasno i iskazu svjedoka Muhidina Nuhanovića koji je opisao kako kritičnog dana, u momentu kada vidi siluete vojnika koji vode svjedoka „A-1“, čuje galamu, te da je naknadno saznao da je tom prilikom stradao njegov komšija Asim Karavdić.⁴³ Na ovom mjestu, Vijeće je cijenilo i iskaz svjedokinje Šaćire Rožajac, koja je na pitanje tužioca koliko je bilo ubijenih lica u dvorištu kuće Ćamila Avdagića, izjavila: „Pa eto, ja, mislim da je

---

³⁵ Dokaz Tužilaštva broj: T-39

³⁶ Dokaz Tužilaštva broj: T-40

³⁷ Dokaz Tužilaštva broj: T-41

³⁸ Dokaz Tužilaštva broj: T-42

³⁹ Dokaz Tužilaštva broj: T-72

⁴⁰ Dokaz Tužilaštva broj: T-38

⁴¹ Dokaz Tužilaštva broj: T-34: Nalaz i mišljenje vještaka Dr. Žujo Hamze od 12.10.2021 g., u predmetu T20 0 KTRZ 0003280 05

⁴² Transkript broj: S1 1 K 41856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 24.

⁴³ Transkript broj: S1 1 K 41856 22 Kri od 08.06.2022., str. 13: „...vjerujte u tom momentu nisam čuo pucanj, kasnije sam čuo da je tu kod te kuće prvi ubijen Ago komšija Asim Karavdić...nisam bio svjedok tome. U tom momentu smo čuli galamu, čuli smo naređenja nekakva...“

bilo 24...Nisam brojala, možda da su sabrali ovi što su ispred vrata pobijeni, jer su Safeta Fazlića i Arifa Fazlića ubili pred vratima.“⁴⁴

153. Nadalje, Vijeće cijeni da iz provedenih dokaza proizlazi da su optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović u inkriminisanom periodu bili vojno angažovani,⁴⁵ a kada je riječ o njihovom prisustvu u Lješevu u vrijeme inkriminisanog događaja, Vijeće cijeni da isto proizlazi prije svega iz iskaza svjedoka koji su u to vrijeme bili saborci optuženih, i koji su također učestvovali u akciji na selo Lješevo⁴⁶, kao i iskaza svjedoka „A-1“ te iskaza svjedoka Hasana Bulbula, koji je pročitao na glavnom pretresu u smislu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH.

154. Međutim, nakon svestrane ocjene provedenih dokaza, pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, Vijeće nije moglo isključujući svaku razumnu sumnju, da izvede zaključak da su optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović uzeli učešće u inkriminisanom događaju, na način kako je to opisano u tački 1. optužnice.

155. Prije svega, Vijeće cijeni da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da su optuženi kritične prilike, u dvorištu kuće Ćamila Avdukića, zajedno sa još najmanje 5 NN pripadnika iste vojne jedinice, pucajući iz vatrenog oružja ubili 20 civila, te u namjeri da ih ubiju, teško ranili „A-1“ i Zahidu Masnopita.

156. Naime, jedini svjedok koji u tom smislu direktno inkriminiše optužene jeste svjedok „A-1“, međutim iskaz ovog svjedoka u tom dijelu, ne nalazi potvrdu u ostalim provedenim dokazima.

157. Svjedok „A-1“ prilikom svjedočenja na glavnom pretresu pojasnio da je među vojnicima koji su bili prisutni u dvorištu, u kojem je kasnije došlo do strijeljanja civila, vidio i optužene Ranka Draškića i Savu Manojlovića, te je isti istakao da su i oni učestvovali u tom strijeljanju.

158. Svjedok je naglasio da je civilima bilo naređeno da se ne smiju okretati dok su stajali u dvorištu, postrojeni uz ogradu, **ali da je on mogao da čuje** obraćanje vojnika: „Ja sam čuo nešto se spominju pare, marke i onda je on posl'o dvojicu sa njima da idu po pare“ nakon čega je vidio kako je Hasan Fazlić prošao ispred njega i u pratnji dvojice vojnika

---

⁴⁴ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 13.04.2022. godine, str. 16.

⁴⁵ Dokaz Tužilaštva broj: T-138: Pismeno Ministarstva rada i boračko invalidske zaštite Vlade Republike Srpske Broj: 16-03/3.2-1-835-536/19 od 17.05.2019 godine sa prilogima: dva izvoda obrasca VOB-8 za Ranka Draškića i izvod iz obrasca VOB-8 za Savu Manojlovića; iskaz svjedoka: Željka Tučića, Slaviše Bogdanovića, Slaviše Marića, Mirka Popića i dr.

⁴⁶ Svjedok optužbe Slaviša Marić i svjedoci odbrane Rajo Cvijetković, Todor Zimonjić i Slaviša Crnogorac

odveden prema njegovoj (Hasanovoj) kući. Među tom dvojicom vojnika, svjedok je prepoznao optuženog Savu Manojlovića, kojeg je poznavao iz osnovne škole. Svjedok je dalje opisao kako je ostalima u dvorištu bilo naređeno da pozivaju ostale mještane da izađu iz skloništa, a da se u međuvremenu vratio Hasan Fazlić sa Savom Manojlovićem i još jednim vojnikom, te je svjedok dodao da se u dvorištu nastavila neka rasprava vojnika sa Hasanom, ali da nije mogao da čuje detalje, jer se nije nalazio u njihovoj blizini.

159. Opisujući u kojim okolnostima je vidio optuženog Draškića, svjedok je naveo da je mještanima koji su bili postrojeni u dvorištu, u jednom momentu naređeno da odlože dokumenta, nakit i druge stvari koje su imali kod sebe, da je on tom prilikom ispred sebe izbacio čakiju koju je imao uz sebe, i koju je potom pronašao jedan od tu prisutnih vojnika i sa istom mu prijetio. Svjedok je opisao kako je taj vojnik po pronalasku te čakije, pitao čija je i kada mu je svjedok rekao da je njegova, vojnik ga je pitao kako se zove, pitao ga za Izeta Repuha i Hidajeta Fazlića, i potom mu prijetio sa čakijom: „i u međuvremenu otvori čakiju kaže hoš sad da te zakoljem sa njom, onda me po vratu ovako cvira, ja sam slegnuo ramenima, reko ne znam, kako hoćeš.“⁴⁷

160. Svjedok „A-1“ je naglasio da je tom prilikom primijetio da navedeni vojnik na jednoj ruci nema sve prste, da mu je isti bio poznat iz viđenja, ali da mu nije znao ime i prezime, ali da je nakon kritičnog događaja, kada je pričao sa Izetom Repuhom i Hidajetom Fazlićem, njima opisao tog vojnika, i da su mu oni rekli da je taj vojnik Ranko Draškić. Da je navedeni vojnik optuženi Ranko Draškić, svjedok je potvrdio kada je vidio njegovu sliku na njegovom facebook profilu.⁴⁸

161. Svjedok Izet Repuh je prilikom svjedočenja na glavnom pretresu potvrdio da je nakon inkriminisanog događaja, razgovarao sa svjedokom „A-1“ i da mu je on tom prilikom rekao kako je kritičnog dana među vojnicima koji su došli u Lješevu prepoznao optuženog Savu Manojlovića, te mu je opisao vojnika koji je pitao za njega i koji mu je prijetio sa čakijom. Svjedok je po tom opisu zaključio da je taj vojnik optuženi Ranko Draškić, njegov prijeratni radni kolega: „Pa onom opisu koji mi je „A-1“ opisao i još par onih detalja što sam mu ja dodo, kad mi je reko da nema dio prstiju 100% sam bio siguran da je on.“⁴⁹

162. Dakle, svjedok „A-1“ je prilikom svog svjedočenja na glavnom pretresu izjavio kako je kritičnog dana, među srpskim vojnicima prisutnim u dvorištu, u kojem su kasnije strijeljani

---

⁴⁷ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 14.

⁴⁸ Dokaz Tužilaštva broj: T-144b: Fotodokumentacija-facebook profil Ranka Draškića broj: 16-10/6-88-FD/23 od 13.04.2023. godine, a koja je izrađena 26.04.2023. godine

⁴⁹ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 20.07.2022. godine, str. 7.

mještani, vidio i optužene Ranka Draškića i Savu Manojlovića, a na pitanje tužioca gdje su se isti nalazili u momentu pucanja, svjedok „A-1” je odgovorio: „Pa oni su svi bili u tom dvorištu iza naših leđa, znači nije niko bio ispred, znači svi, ko god je doš'o tu, proš'o je ispred i oni su se dozivali tu znači oni su vjerovatno imali namjeru tu...ja ne znam...”⁵⁰, Svjedok je dodao: „Znači uglavnom za mene svi ti vojnici koji su bili tu oni su bili u tom poslu prisutni i to naređenje momci idemo momci znači momci su svi bili koji su naoružani tu i oni su nam pucali u leđa.”⁵¹

163. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedok „A-1” je pojasnio da u trenutku strijeljanja ne vidi optužene Ranka Draškića i Savu Manojlovića, s obzirom da je postrojenim civilima bilo naređeno da gledaju ispred sebe te da se ne smiju okretati.

164. Dakle, svjedok „A-1“ ne vidi ko kritične prilike učestvuje u strijeljanju mještana poredanih u dvorištu Ćamila Avdukića, odnosno isti u momentu strijeljanja, ne vidi optužene Ranka Draškića i Savu Manojlovića, s obzirom da je i sam bio u stroju za strijeljanje, da je vojnicima koji su pucali bio okrenut leđima, pri čemu im je bilo zabranjeno da se okreću, a što je svjedok „A-1” u nekoliko navrata naglasio prilikom svog svjedočenja, i što je potvrdila i svjedokinja Zahida Maspopita.

165. Vijeće je također, imalo u vidu i navode svjedoka „A-1“ da se u pomenuto dvorište moglo ući, odnosno iz istog izaći samo na jednom mjestu, i to na kapiju, koja se nalazila bočno sa njegove lijeve strane, dok je stajao u stroju za strijeljanje, te da nije vidio kako optuženi kritične prilike napuštaju dvorište kroz tu kapiju, s obzirom da nisu prošli ispred njega.

166. Međutim, samo na osnovu ovakih navoda svjedoka „A-1“, a nakon izvršenog uvida u crtež lica mjesta i fotodokumentaciju dvorišta Ćamila Avdukića⁵², Vijeće nije moglo izvesti nedvojbeni zaključak da su se optuženi kritične prilike mogli udaljiti iz navedenog dvorišta samo na način kako je to opisao svjedok „A-1“. Navodi svjedoka „A-1“ da nije vidio optužene da su prošli ispred njega, dok je stajao postrojen uz ogradu dvorišta Ćamila Avdukića, prema

⁵⁰ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 19.

⁵¹ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 19.

⁵² Dokaz Tužilaštva broj: T-4a: Foto-dokumentacija, Uviđaj-Kriminalističko-tehnička obrada lica mjesta, Lješevo, opština Ilijaš, Ministarstvo sigurnosti BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 16-10/6-215-FD/21 od 08.11.2020. godine; dokaz broj: T-4b: Crtež lica mjesta, Uviđaj-na okolnosti događaja od 05.06.1992. godine, mjesto: Lješevo- Ilijaš, datum fotografisanja 22.10.2021. godine; dokaz broj: T-41: Crtež lica mjesta u predmetu: Ubistvo 22 civila iz mjesta Lješevo, sačinjn Centra službi bezbjednosti Sarajevo, broj: 874/96, sa datumom fotografisanja 05.06.1996. godine, dokaz broj: T-42: Foto – dokumentacija u predmetu: Ekshumacija, obdukcija i identifikacija 22 leša, sačinjena od Odjeljenja za kriminalističku tehniku i KDZ, CSB-a Sektora kriminalističke policije Sarajevo, broj: 847/96 sa datumom fotografisanja 06.06.1996. godine.

ocjeni Vijeća, van svake razumne sumnje, ne upućuje na zaključak da isti nisu napustili navedeno dvorište, odnosno da su bili prisutni u istom i u momentu strijeljanja.

167. Vijeće cijeni da je sasvim razumljivo i logično da svjedok „A-1” nije imao potpun pregled nad svim osobama koje su se kritične prilike nalazile u dvorištu, s obzirom na dešavanja kritičnog dana, strah koji je svjedok te prilike osjećao, te imajući u vidu **dinamiku kretanja lica (civila i vojnika) koja su ulazila i izlazila iz navedenog dvorišta**. U prilog takvom zaključku, govori upravo i činjenica da je svjedok „A-1” bio ubijeđen da je u navedeno dvorište doveden i Asim Karavdić, ali da je naknadno saznao da je isti ubijen na lokaciji gdje su zajedno lišeni slobode: „ubijen na onom mjestu gdje smo mi zalegli. A mene su znači onaj odveli dole prema skloništu, a njega su tu ubili. A ja sam čitavo vrijeme mislio da su i njega dole doveli.”⁵³

168. Svjedok „A-1” tokom svog svjedočenja pravi jasnu razliku između onoga šta je čuo da se dešava iza njegovih leđa u dvorištu Ćamila Avdukića i onoga što je vidio. Tako je svjedok izjavio kako je po glasovima čuo da u dvorište dolaze vojnici, čuje komunikaciju vojnika i mještana, čuje obraćanje Marinka Vidovića, a vidi samo vojnike i mještane koji su prolazili ispred njega, dok je on stajao postrojen u dvorištu, te da je upravo tako mogao da u jednom trenutku vidi i optužene Draškića i Manojlovića.

169. Međutim, Vijeće cijeni da tvrdnja svjedoka „A-1” da su i optuženi kritične prilike učestvovali u strijeljanju, da se naredba Marinka Vidovića za pucanje „idemo momci”, odnosila i na njih, nije zasnovana na onome što svjedok te prilike vidi, odnosno čuje, nego je samo riječ o pretpostavci svjedoka, s obzirom da je optužene vidio u jednom trenutku u navedenom dvorištu. Činjenica da je svjedok „A-1” u jednom trenutku vidio optužene u dvorištu u kojem su kasnije strijeljani civili, prema ocjeni Vijeća, sama za sebe, ne daje osnov za zaključak da su isti u tom dvorištu bili prisutni i u momentu strijeljanja. Naime, svjedok nakon tog trenutka u kojem vidi optužene, nema nikakvu spoznaju o njihovom kretanju niti bilo kakvom djelovanju, jer ne vidi šta se dešava u pomenutom dvorištu, njemu iza leđa.

170. Na pitanje koliko je vremena prošlo od momenta u kojem mu optuženi Draškić prijete sa čakijom i čina strijeljanja, svjedok je pojasnio: „kad su komunicirali poslije te pucnjave koja se dešavala i šta ja znam, poslije svih tih ultimatumata, jednostavno je Marinko naredio hajmo brže sa tim prekopavanjem i onda je on mene jednostavno ostavio na miru. Znači tu

---

⁵³ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 17.

je i poslije toga je bilo to naređenje.“⁵⁴ Međutim, svjedok nije mogao precizirati nakon koliko vremena je uslijedilo strijeljanje: „Tačno vremenski period ne mogu reći...uglavnom kratak je to period bio dok je on rek'o hajmo malo brže.“⁵⁵

171. A kada je riječ optuženom Savi Manojloviću, svjedok uopće nije precizirao koliko je vremena prošlo između njegovog povratka u dvorište i čina strijeljanja.

172. Svjedok „A-1“ samo opisuje momenat u kojem mu optuženi Draškić prijete sa čakijom, međutim, ne navodi da vidi trenutak u kojem Draškić dolazi u dvorište, niti opisuje njegovo kretanje i djelovanje poslije incidenta sa čakijom, odnosno ne navodi koje je radnje isti potom preduzeo. Na pitanje tužioca gdje optuženi Draškić poslije odlazi, svjedok je izjavio: „Pa nije proš'o ispred mene, ost'o je tu.“⁵⁶ Dakle, svjedok samo pretpostavlja da se optuženi Draškić nalazio u dvorištu, među vojnicima koji su mu bili iza leđa.

173. Navedeno se odnosi i za optuženog Savu Manojlovića. Naime, svjedok „A-1“ u jednom trenutku vidi kako Savo Manojlović zajedno sa još jednim vojnikom iz dvorišta Ćamila Avdukića odvodi Hasana Fazlića do njegove kuće, zatim vidi da se svi vraćaju u pomenuto dvorište, ali svjedok ne precizira koje radnje optuženi Savo Manojlović potom preduzima, niti navodi da vidi gdje se isti tačno nalazi.

174. Samo na osnovu ovakvog kazivanja svjedoka „A-1“, a imajući u vidu dinamiku dešavanja kritičnog dana, broj vojnika koji su kritičnog dana bili na licu mjesta, njihovo kretanje, ulaženje i izlaženje iz dvorišta Ćamila Avdukića, kao i činjenicu da se svjedok nije mogao tačno odrediti, koliko je vremena prošlo od momenta u kojem vidi optužene i samog čina strijeljanja, Vijeće nije moglo, isključujući svaku razumnu sumnju, izvesti zaključak da su optuženi Draškić i Manojlović kritične prilike bili prisutni u dvorištu Ćamila Avdukića, a samim tim, ni da su upravo oni u učestvovali u strijeljanju mještana tom dvorištu.

175. Navedeno, posebno imajući u vidu činjenicu da niko od preostalih svjedoka na te okolnosti nije imao neposredna saznanja.

176. Svjedokinja Zahida Masnopita, čiji je iskaz pročitao na glavnom pretresu u smislu odredbe člana 273. ZKP BiH, izjavila je kako se kritične prilike i ona nalazila u stroju za strijeljanje u dvorištu Ćamila Avdukića, da je tada ranjena, te da je pored nje strijeljenje preživio još svjedok „A-1“. Međutim, svjedokinja među vojnicima koji su počinili navedeni

---

⁵⁴ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 19.

⁵⁵ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 18.-19.

⁵⁶ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 19.

zločin, nije nikoga prepoznala, s obzirom da je većina njih bila maskirana, ali je ista izjavila kako je čula da je Marinko Vidović bio glavni komandant vojnicima koji su počinili taj masakar: „Ja ne znam ko je pucao u mene, ali znam da je sve to odobrio Vidović Marinko.“⁵⁷

177. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa, održanom dana 13.04.2022. godine, reprodukovano je snimak intervjua sa Zahidom Masnopita, koji je snimljen za TV Visoko dana 17.06.1992. godine. Snimak sa CD-a je reprodukovano prilikom saslušanja svjedoka Hasana Alimomerovića, koji je bio snimatelj tog intervjua, nakon čega je uložen u spis kao dokaz Tužilaštva broj: T-1b, pri čemu odbrane na isti nisu imali nikakav prigovor.⁵⁸ Međutim, Vijeće cijeni da svjedokinja Zahida Masnopita prilikom davanja navedenog intervjua, također nije identifikovala počinioca zločina u Lješevu.

178. Prilikom davanja navedenog intervjua, svjedokinja Zahida Masnopita je isto kao i svjedok „A-1“ izjavila kako je neko od prisutnih vojnika prijetio jednom od postrojenih civila u dvorištu kuće Ćamila Avdukića, međutim taj događaj je ista opisala na jedan sasvim drugačiji način.

179. Naime, svjedokinja Zahida Masnopita, koja je dobro poznavala svjedoka „A-1“ i koja se kritične prilike nalazila u njegovoj neposrednoj blizini, s obzirom da su zajedno bili u stroju za strijeljanje, nije spomenula bilo kakav karakterističan događaj vezano za svjedoka „A-1“, odnosno ista nije potvrdila navode ovog svjedoka da mu je u tom dvorištu, jedan od srpskih vojnika, (za kojeg je kasnije saznao da se radi o optuženom Draškiću), prijetio nožem i da ga je pitao za Hidajeta Fazlića i Izeta Repuha.

180. Svjedokinja Masnopita je u tom kontekstu spomenula drugog postrojenog mještanina, a ne svjedoka „A-1“: „Pitao je Izeta gdje ti je Hidajet, njega ćemo raskovati, nećemo ga samo ubiti. Izeta su maltretirali previše. Hoće ga zaklati nožem, uzeo nož, pa nož hoće da naoštri...stavi nož ovako i nije ga zaklao, ubio ga je samo.“⁵⁹ Ovakvo kazivanje svjedokinje Vijeće je posmatralo u vezi sa navodima svjedoka „A-1“, da su trojica vojnika, koji su ga doveli u dvorište u kojem je kasnije izvršeno strijeljanje, među civilima prepoznali Izeta Avdukića i da su se prema njemu agresivno ponašali i da su ga maltretirali.⁶⁰

181. Da se navedeni događaj, desio upravo na način opisan na snimku intervjua Zahide Masnopita, potvrđuje iskaz svjedoka Hidajeta Fazlića. Naime, ovaj svjedok je prilikom

---

⁵⁷ Dokaz Tužilaštva broj: T-1

⁵⁸ Dokaz Tužilaštva broj: T-1b: CD-Video snimak autora Hasana Aliomerovića od 17.06.1992. godine, intervju sa licem Masnopita Zahida

⁵⁹ CD-Video snimak autora Hasana Aliomerovića od 17.06.1992. godine, intervju sa licem Masnopita Zahida

⁶⁰ Transkript broj: S1 1 K 41856 22 Kri od 26.10.2022. godine, str. 10.

svjedočenja na glavnom pretresu potvrdio kako mu je Zahida Masnopita, a ne svjedok „A-1“, pričala kako je njega i Izeta Repuha kritične prilike tražio jedan momak, mršav, crn, neobrijan, te da je on po njenom opisu zaključio da se radi o optuženom Ranku Draškiću, dok u tom kontekstu, ni on ne spominje svjedoka „A-1“.

182. Na navedenom snimku, prilikom opisivanja samog čina strijeljanja, svjedokinja Masnopita je samo govorila o jednom licu navodeći: „On je došao...onaj se ne da vidjeti...opet onome više samo onaj žuti bradati, kaže prekrsti se...ja sam onda vidjela, dođe onaj, prekrsti se, samo je okrenuo glavu na stranu i nas je pobio.“ te je navela kako od prisutnih vojnika, nije nikoga prepoznala, samo da je čula kako govore: „Mi nismo oni što koljemo, mi smo Kakanjci.“

183. Navedeno je saglasno iskazu svjedoka Samira Sejdića, koji je uložen kao dokaz Tužilaštva broj: T-11A, koji je izjavio da mu je Marinko Vidović u razgovoru potvrdio da su ubistvo civila u Lješevu počinili pripadnici njegovog voda, ali da su to bile srpske izbjeglice iz Kaknja i Zenice, te je saglasno iskazu svjedoka Nedžada Aščelića, koji je prilikom svog svjedočenja na glavnom pretresu također izjavio da su se vojnici koji su kritičnog dana došli u Lješevu, predstavljali kao Kakanjci: „Kaže mi smo kakanjci, majku vam jebem, kaže vi ste nas istjerali iz Kaknja i mi ćemo vas kaže istjerati“.

184. Vijeće cijeni da ostali svjedoci, koji su saslušani na okolnosti tačke 1. optužnice, nemaju neposredna saznanja o tome ko je kritične prilike učestvovao u strijeljanju civila. Pritom, Vijeće cijeni da jedino ime koje ti svjedoci dovode u direktnu vezu sa ubistvom civila u Lješevu, jeste Marinko Vidović, komandant interventnog voda koji je kritičnog dana učestvovao u napadu na selo Lješevu, navodeći da su taj zločin počinili pripadnici Marinkovog voda.⁶¹

185. Tako je svjedok Željko Tučić na glavnom pretresu izjavio da mu nije poznato ko je učestvovao u ubistvima civila u Lješevu, dok je prilikom saslušanja u istrazi izjavio da je čuo da su u ubistvima tim učestvovali pripadnici interventne jedinice Marinka Vidovića.⁶² Suočen sa navedenom razlikom u iskazu, svjedok je na glavnom pretresu izjavio: „Pa možda sam to rek'o mislim, oni su bili dole, e sad, bilo je i mještana.“⁶³

---

⁶¹ Svjedoci Željko Tučić, Momir Odović, Nedžad Aščelić, Sead Čoho, Ramiz Kustura

⁶²Dokaz Tužilaštva broj: T-2: Zapisnik o saslušanju svjedoka Željka Tučića, Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003280 05 od 09.06.2020. godine.

⁶³ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 11.05.2022. godine, str. 11.

186. Svjedok Momir Odović je prilikom svjedočenja u istrazi izjavio kako je čuo da su pripadnici voda Marinka Vidovića ubili bošnjake u Lješevu,⁶⁴ a što proizlazi također iz iskaza svjedoka Seada Čoho, te Ramiza Kusture.

187. Na ovom mjestu, Vijeće je cijeno i iskaz svjedoka Ibrahima Avdibegovića⁶⁵ koji je izjavio da je Marinko Vidović, po dolasku u selo Kadarići, u junu 1992. godine, okupljenim mještanima, među kojima je bio i svjedok, saopštio da je civile iz Lješeva, on lično ubio.

188. Slijedom svega naprijed izloženog, Vijeće nije moglo isključujući svaku razumnu sumnju, izvesti zaključak da su upravo optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović, kritične prilike učestvovali u strijeljanju mještana Lješeva, na način kako je to opisano u tački 1. optužnice.

189. Kada je riječ o ostalim krivičnopravnim radnjama opisanim u tački 1. optužnice, a koje se odnose na paljenje kuća u Lješevu, lišenje slobode civilnog stanovništva, njihovo sprovođenje i zatočenje u logor u naselju Podlugovi, Vijeće prije svega konstatuje da su navedene radnje uopšteno postavljene u činjeničnom opisu, bez preciziranja i konkretizacije u odnosu na svakog optuženog ponaosob. Neovisno o tome, Vijeće cijeni da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da su optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović uzeli učešće u navedenim radnjama, na način kako je to opisano u tački 1. optužnice.

190. Pa tako, niko od saslušanih svjedoka nije izjavio da su upravo optuženi palili kuće u Lješevu, niti da su mještane ovog sela sproveli i zatočili u logor u Podlugovima. Također, Vijeće cijeni da nema dokaza koji potvrđuju da je optuženi Ranko Draškić kritične prilike lišio slobode nekog od mještana Lješeva.

191. Kada je riječ o optuženom Savi Manojloviću, Vijeće će se osvrnuti na iskaze svjedoka „A-1“ i Hasana Bulbula, s obzirom da ga oni jedino spominju u kontekstu lišavanja slobode mještana Lješeva.

192. Svjedok „A-1“ je prilikom svjedočenja na glavnom pretresu izjavio kako je kritičnog dana vidio optuženog Savu Manojlovića da zajedno sa još jednim vojnikom iz dvorišta u kojem su bili okupljeni mještani sela, odvodi Hasana Fazlića do njegove kuće i potom ga opet vraća u to dvorište, međutim, ovakvi navodi, samo po sebi, prema ocjeni Vijeća, nisu

---

⁶⁴ Dokaz Tužilaštva broj: T-5: Zapisnik o saslušanju svjedoka Momira Odovića, Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003280 05 od 09.06.2020. godine

⁶⁵ Dokaz Tužilaštva broj: T-12a: Zapisnik o saslušanju svjedoka Ibrahima Avdibegovića, Tužilaštvo BiH broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ 87/05 od 16.12.2010. godine

dostatni da se postupanje optuženog te prilike, okarakteriše kao preduzimanje radnje lišenja slobode.

193. Takav zaključak, Vijeće također nije moglo izvesti ni iz iskaza svjedoka Hasana Bulbula, koji je pročitao na glavnom pretresu, u smislu odredbe člana 273. ZKP BiH. Naime, svjedok Bulbul je prilikom opisivanja okolnosti u kojima je lišen slobode u svojoj kući u Lješevu, izjavio kako je pored Bore Margetića kojeg je poznao, bio prisutan još jedan momak za kojeg je kasnije saznao da se radi o optuženom Savi Manojloviću, međutim, svjedok nije potvrdio da je tom prilikom, optuženi Manojlović prema njemu preduzeo neku konkretnu radnju, već je samo opisao postupanje Bore Margetića.

194. Tako je svjedok naveo da je Boro Margetić u njega uperio pušku, pitao ga ima li naoružanje, i kada mu je svjedok predao pištolj za kojeg je imao odobrenje, Boro mu je naredio da mu preda pištolj, nakon čega mu je naredio da krene sa njima, zaprijetivši mu da će pucati u njega ako pokuša da pobjegne. Svjedok je također naglasio: „...pojašnjavam da su mene Manojlović Savo i Margetić Boro samo doveli pred Munibovu kuću, predali me Radi Vuković i ovoj 3-4 nepoznatih vojnika o odmah otišli kako su tada rekli dalje raditi.“⁶⁶ Pored činjenice da svjedok Hasan Bulbul nije neposredno svjedočio na glavnom pretresu, Vijeće je imalo u vidu činjenicu da njegovi navodi potvrdu ne nalaze u drugim provedenim dokazima.

195. Imajući u vidu navedene iskaze svjedoka, a u odsustvu drugih dokaza, Vijeće nije moglo van razumne sumnje izvesti zaključak da je optuženi Manojlović, kritičnog dana preduzimaio radnje lišenja slobode mještana Lješeva.

196. Prilikom donošenje odluke, Vijeće je cijenilo i uloženu materijalnu dokumentaciju, u kojoj je konstatovano da se optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović dovode u vezu sa inkriminiranim događajem.

197. Tako je u dokazu Tužilaštva broj: T-69⁶⁷ konstatovano da SJB Visoko ima saznanja da je u napadu na Lješevu učestvovala specijalna jedinica Marinka Vidovića, te da su tom prilikom na strani neprijatelja učestvovali i mještani Lješeva srpske nacionalnosti, među kojima i optuženi Ranko Draškić, dok je u dokazu T-71⁶⁸ navedeno da je prema saznanjima

---

⁶⁶ Dokaz Tužilaštva broj: T-10

⁶⁷ Spisak umorenih i nestalih lica sela Lješevu- Opština Ilijaš, sačinjen od SJB Visoko pod brojem: 17-23-1, od 07.06.1992. godine

⁶⁸ Pismeno Stanice javne bezbjednosti Visoko upućeno Fazlić Himzi u vezi događaja od 05.06.1992. godine u selu Lješevu, Opština Ilijaš od 16.06.1992. godine

SUP-a Visoko, u masakru nad mještanima Lješeva učestvovao između ostalih i optuženi Savo Manojlović.

198. Međutim, kako iz navedenih dokaza nije vidljivo koji je izvor tih saznanja, pri čemu Tužilaštvo tokom predmetnog krivičnog postupka nije saslušalo autore navedenih dokumenata, to je ocjena Vijeća da ovi dokazi, sami po sebi, nisu dovoljni za donošenje zaključka u pogledu učešća optuženih u predmetnim inkriminacijama.

199. Vijeće je također cijeno dokaz Tužilaštva broj: T-72: Službeni izvještaj sačinjen od Centra službi bezbjednosti Sarajevo dana 08.06.1996. godine, u kojem je konstatovano da je sa preživjelim svjedokom „A-1“ obavljen informativni razgovor na okolnosti inkriminisanog događaja, te da je isti tom prilikom izjavio da je pripadnicima srpskih jedinica komandovao Marinko Vidović, i da je pored njega prepoznao izvjesnog Peru Vujevića, Popića zv. Piće te optužene Savu Manojlovića, Ranka Draškića. Međutim, ni iz ovog dokaza, kao ni iz samom iskaza svjedoka „A-1“, Vijeće nije moglo isključujući svaku razumnu sumnju, izvesti zaključak da su optuženi Ranko Draškić i Savo Manojlović kritične prilike učestvovali u strijeljanju mješтана Lješeva, niti da su uzeli učešće u drugim inkriminacijama na način opisan u tački 1. optužnice.

200. Slijedom naprijed navedenog, Vijeće je usljed nedostatka dokaza, oslobodilo optužene Ranka Draškića i Savu Manojlovića optužbe da su počinili inkriminacije iz tačke 1. predmetne optužnice.

TAČKA 2. OPTUŽNICE

201. Tačkom 2. predmetne optužnice, optuženi Ranko Draškić se tereti da je dana 09.06.1992 godine, zajedno sa drugim NN pripadnicima interventnog voda, naoružani pješadijskim vojnim oružjem, ušao u selo Kadarići, opština Ilijaš, u kojem su živjela civilna lica muslimanske nacionalnosti, te da su potom naredili svim stanovnicima Kadarića da se okupe na lokalitetu pored kuće u vlasništvu Nevaljalović Nezira u selu Kadarići, gdje su ih protivpravno lišili slobode, na način da isti nisu mogli napustiti navedeno mjesto jer su oko njih bili raspoređeni naoružani vojnici, a potom su izvršili pretres svih kuća u vlasništvu lica muslimanske nacionalnosti, poslije čega su izdvojili sve vojno-sposobne muškarce iz navedenog sela, muslimanske nacionalnosti, koji su potom sprovedeni do željezničke stanice u Podlugovima, gdje su od strane NN vojnika potovareni u kamione kojima su odvezeni i zatočeni u Osnovnu školu „27 juli“ u Ilijašu.

202. Na okolnosti ove tačke, Vijeće je cijeniło iskaze svjedoka: Zekije Avdibegović, Envera Avdibegovića, Mirka Popića, Remzije Nevaljalović, Nijaza Nevaljalovića, Senada Nevaljalovića, Ibrahima Avdibegovića i dr. dokaze.

203. Vijeće ističe da je iz provedenih dokaza van razumne sumnje utvrđeno da je kritične prilike u selu Kadarići izvršen pretres muslimanskih kuća, a radi pronalaska i oduzimanja nelagalnog naoružanja, da je za to vrijeme muslimanskim mještanima bilo naređeno da se okupe na lokalitetu pored kuće Nezira Nevaljalovića, zatim da su među tim mještanima izdvojeni vojno-sposobni muškarci, koji su potom sprovedeni do lokacije „malog propusta“, odakle su od strane NN vojnika kamionioma odvezeni i zatočeni u Osnovnu školu „27. juli“ u Ilijašu. Također, Vijeće cijeni da provedeni dokazi van razumne sumnje potvrđuju prisustvo optuženog Ranka Draškića u Kadarićima, kritičnog dana.

204. Međutim, nakon svestrane analize provedenih dokaza, pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, Vijeće nije našlo van svake razumne sumnje dokazanim da je upravo optuženi Draškić učestvovao u progonu nerpskog civilnog stanovništva sela Kadarići, na način kako je to opisano u tački 2. optužnice.

205. Prije svega, Vijeće je cijeniło iskaz svjedoka Ibrahima Avdibegovića, pročitano na glavnom pretresu, u smislu odredbe člana 273. ZKP BiH⁶⁹, koji svjedok je detaljno, objektivno i vjerodostojno opisao sva dešavanja u Kadarićima kritičnog dana, od dolaska srpskih vojnika, pa do odvoženja muškaraca muslimanske nacionalnosti u zatočenički objekat u Ilijašu.

206. Naime, svjedok Ibrahim Avdibegović, je izjavio kako je Muslimanima u Kadarićima dat ultimatum da predaju oružje, i da je sa tim povodom kritičnog dana u selo došao Marinko Vidović, kojeg je poznao prije rata, sa 40-50 pripadnika svoje jedinice, od kojih su neki bili u vojničkim uniformama, neki u civilu, svi naoružani.

207. Prema navodima svjedoka Avdibegovića, tog dana je na vrata njegove kuće došao neki njemu nepoznat vojnik i rekao mu da ide kod groblja (Nevaljalovog groblja), što je svjedok uradio i gdje je po dolasku vidio je okupljene muškarce, Muslimane iz Kadarića, da su svi (uključujući i svjedoka) sjedili na jednoj livadi, dok su oko njih, u krug su staljali srpski vojnici, naglasivši da isti nisu držali uperene puške u njih, već da su oružje držali opuštenu.

---

⁶⁹ Dokaz Tužilaštva broj: T-12a: Zapisnik o saslušanju svjedoka Ibrahima Avdibegovića, Tužilaštvo BiH broj: KT-RZ 60/05 i KT-RZ 87/05 od 16.12.2010. godine

208. Svjedok je izjavio kako se okupljenim muškarcima kod Nevaljalovog groblja obratio Marinko Vidović i da je tom prilikom pitao svjedoka gdje je oružje muslimanskih mještana, tražio od njega da predaju oružje, te prijetio da će ih sve u suprotnom ubiti. Pored Marinka Vidovića, svjedok je među prisutnim vojnicima prepoznao i Mirka Popića, ali je naglasio da se te prilike mještanima obraćao jedino Marinko, po čemu je svjedok shvatio da je on glavni, da se on za sve pita.

209. Pojašnjavajući kako je kritične prilike došlo do pretresa kuća muslimanskih mještana sela, svjedok je izjavio da je on u razgovoru sa Marinkom Vidovićem, istom saopštio da mještani Kadarića nemaju oružje, i da mu je predložio da pretresaju njihove kuće, kako bi se u to uvjerio. Prema kazivanju svjedoka Avdibegovića, Marinko je nakon razgovora sa njim, poslao pripadnike svoje jedinice da pretresaju muslimanske kuće i tom prilikom se svjedoku obratio riječima: „Eto, poslušao sam te, ali vidjećeš da će oni donijeti oružje.“ Svjedok je dalje opisao kako je za vrijeme pretresa, Marinko Vidović naredio okupljenim muškarcima Muslimanima da se premjeste do kuće Šabana Nevaljalovića, što su uradili muškarci i vojnici koji su ih čuvali, te je svjedok naglasio da ih na toj drugoj lokaciji više nisu opkoljavali srpski vojnici, nego su isti ležali na livadi u njihovoj blizini.

210. Svjedok je opisao kako su se vojnici nakon izvršenog pretresa kuća Marinku saopštili da nisu pronašli nikakvo oružje, a da je potom Marinko Vidović naredio Mirku Popiću da ide kod Ratka Adžića, kako bi mu on rekao kako će dalje postupiti sa Kadarićanima. Svjedok je čuo kako je Mirko Popić po povratku u Kadariće, Marinku Vidoviću rekao da je Ratko naredio da njegovoj kući u Kadarićima dođe svjedok, Šaban Nevaljalović, Hasan Avdibegović, svjedokov brat Đulejman i Mensur Nevaljalović.

211. Potom je svjedok opisao kako se odvijao susret sa Ratkom Adžićem tog dana, da im se isti obratio sa riječima: „Gdje ste neprijatelji“, i da je njega (svjedoka) optužio da je organizovao Muslimane da glasaju za Aliju, da je najgori od svih Kadarićana, te da mu prijetio mu da će ga isjeći na komade, da je ovo srpska zemlja i da Muslimani tu ne mogu živjeti, nakon čega je rekao da će ići u zatvor i da će ih razmijeniti za Srbe koji su zatvoreni u Brezi i Visokom.

212. Nakon tog razgovora, svjedok se sa navedenim licima odvezao do podvožnjaka koji vodi do muslimanskih kuća u Kadarićima, gdje ih zaustavljaju izvjesni Mladen i Ratko Jeftić koji su im naredili da se ukrcaju u vojni kamion. Nakon 20 min u kamion su se ukrkali i ostali muškarci Muslimani iz Kadarića (izuzev trojice koji su se krili u selu) i svjedok je tu vidio i Mirka Popića. Prema navodima svjedoka, u tom kamionu je bilo oko 25-30 Muslimani i svi

su odvezeni u školu 27. juli u Ilijašu, gdje su smješteni u fiskulturnoj sali, sa još oko 100 ljudi iz sela Luke, Ilijaša, Mlina, sve muškarci Muslimani i nekoliko Katolika.

213. Svjedok je izjavio kako u navedenoj školi ostaje sve do 07.07.1992. godine, kada je razmijenjen, da je za vrijeme njegovog boravka, u salu gdje su bili smješteni, 2-3 puta dolazio Ratko Adžić prijetio im da će ih sve pobiti ako se ne predaju svi ljudi koji su se krili u Ilijašu, te da je tako jednom prilikom naredio svjedokovom bratu da ide u Kadariće i da dovede preostale muškarce koji su se krili u selu.

214. Dakle, svjedok Ibrahim Avdibegović, u svom iskazu uopće ne spominje optuženog Ranka Drašića, nego u kontekstu dešavanja u Kadarićima kritičnog dana, spominje druga lica, pa je tako izjavio da se okupljenim mještanima u Kadarićima obraćao isključivo Marinko Vidović, da je on bio taj koji je naredio pretres muslimanskih kuća, te da je on od izvjesnog Ratka Adžića, tražio upute za daljnje postupanje sa muslimanskim mještanima tog sela.

215. Svjedok Enver Avdibegović je svjedočeći na okolnosti inkriminisanog događaja izjavio kako su mještani sela dobili informaciju da će kritičnog dana Srbi doći u selo radi traženje oružja i da je zbog toga potrebno da ostave otključana vrata od svojih kuća. Prema navodima ovog svjedoka, na dan najavljenog pretresa, u Kadariće su došli vojnici obučeni u maskirne uniforme i naoružani i mještanima naredili da se okupe kod mekteba.

216. Na pitanje tužioca, da li su ih vojnici te prilike lišili slobode, svjedok je odgovorio: „Obavijestili su oni nas da će to biti pretres...i da se okupimo kod mektefa“⁷⁰, gdje su potom izdvojili muškarce, njih oko 20-ak i naredili im da se upute prema mezarju, koje je bilo oko 200-300 m udaljeno od mekteba.

217. Svjedok je dalje opisao, kako su do mezarja došli u pratnji naoružanih srpskih vojnika, da se ne sjeća koliko su se tu zadržali, samo da su im ti vojnici rekli: „Idite sad kućama, pa ćemo vas pozvati na informativni razgovor.“⁷¹

218. Na pitanje predsjedavajućeg Vijeća, da li mu je poznat razlog zbog kojeg su dovedeni na mezarje, svjedok je odgovorio: „Ne znam...ništa nismo na ledini bili...ja se ne sjećam.“⁷²

219. Svjedok je potom izjavio, kako su drugog dana, dobili informaciju da je potrebno da se muškarci iz sela spreme i da se sa istaknutom bijelom zastavom, u koloni jedan po jedan,

---

⁷⁰ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 20.07.2022. godine, str. 21.

⁷¹ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 20.07.2022. godine, str. 23.

⁷² Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 20.07.2022. godine, str. 23.

upute do lokacije u Kadarićima zv. mali propust, gdje su ih dočekali srpski vojnici, koji su ih prvo pretresli, te potom vojnim kamionima prevezli do OŠ 27.juli u Ilijašu. Svjedok je pojasnio da su im ti vojnici rekli da ih vode na informativni razgovor, ali da je u navedenoj školi ostao 30 dana, sve do 09.07.1992. godine, kada je razmijenjen, dok su žene i djeca muslimanske nacionalnosti ostali u Kadarićima još 15 dana, nakon čega su autobusima prebačeni u Brezu i Visoko.

220. Prilikom svjedočenja na glavnom pretresu, svjedok Avdibegović je naglasio da je među vojnicima koji su došli u Kadariće, na dan najavljenog pretresa, prepoznao optuženog Ranka Draškića, da je on bio taj koji je civilima naredio da idu do mekteba⁷³, ali mimo toga ne spominje da je optuženi preduzeo neku konkretnu radnju kritične prilike, samo je izjavio da je optuženi Draškić naređivao ostalim vojnicima. Pojašnjavajući kako je došao do navedenog zaključka, svjedok je izjavio: „Naređivao, jer su oni počeli obijati kuće...naređivao je: Nemojte dirat ništa, nemojte obijati kuće“⁷⁴, međutim, nije spomenuo da je optuženi Draškić kritične prilike ostalim vojnicima izdavao neke naredbe vezano za muslimanske mještane Kadarića.

221. Prilikom saslušanja u istrazi⁷⁵ je svjedok izjavio da je optuženi Ranko Draškić naredio muškarcima iz Kadarića da istaknu bijelu zastavu i da su potom u koloni jedan po jedan, u pratnji naoružanih srpskih vojnika krenuli pješke prema Ilijašu, međutim na glavnom pretresu svjedok nije mogao potvrditi da je upravo Draškić Ranko naredio da istaknu bijelu zastavu, da se ne sjeća ko je to naredio, te je naglasio: „Ranko je bio samo taj dan kad su nas gore odveli...ja ga od tada više nisam ni vidio nikad više.“⁷⁶

222. Vijeće cijeni da drugi svjedoci koji su kritičnog dana u Kadarićima vidjeli optuženog Draškića, nisu potvrdili navode svjedoka Envera Avdibegovića da je upravo optuženi naredio da se mještani okupe na lokalitetu mekteba, odnosno mezarja u Kadarićima, niti da im je on naredio da sa istaknutom bijelom zastavom upute u pravcu Ilijaša.

223. Tako je svjedok Nijaz Nevaljalović izjavio da je među vojnicima koji su kritičnog dana bili prisutni u Kadarićima, pored Marinka Vidovića, Mirka Popića prepoznao i optuženog Ranka Draškića⁷⁷, ističući da je isti došao kod mezarja iznad mekteba, da je tu došao 15-20

---

⁷³ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 20.07.2022. godine, str. 23. Tužilac: „ko vam je naredio da idete gore do mejtefa“? Svjedok: „Ovaj gospodin“ (Draškić)

⁷⁴ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 20.07.2022. godine, str. 22.

⁷⁵ Dokaz Tužilaštva broj: T-6: Zapisnik o saslušanju svjedoka Envera Avdibegovića, Ministarstvo sigurnosti BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 16-06/1-04-1-927/20 od 16.10.2020. godine

⁷⁶ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 20.07.2022. godine, str. 24.

⁷⁷ Svjedok je poznavao optuženog Ranka Draškića, s obzirom da je on kao i optuženi, radio u Željezari Ilijaš prije rata

min nakon što su se na tom lokalitetu okupili muslimanski mještani, muškarci iz Kadarića. Svjedok je pojasnio kako je optuženi Draškić te prilike pitao za dvojicu mještana: „Pitao ima li Žutog ili Muje slučajno?“⁷⁸ Međutim, mimo toga, svjedok ne spominje optuženog Draškića, u kontekstu da je isti te prilike preduzeo neke konkretne radnje prema muslimanskim mještanima Kadarića.

224. Opisujući ko je kritičnog dana muslimanskim mještanima naredio da se okupe iznad mekteba u Kadarićima, svjedok je izjavio: „...ujutro je neko iz susjednog sela Luke došao i rekao da se moramo sakupiti iznad mejtefa...da predamo oružje.“⁷⁹ Na pitanje predsjedavajućeg Vijeća ko je došao iz Luke da im to saopšti, svjedok je pojasnio da je na stadionu u Luci već bilo okupljeno stanovništvo i da je neko od VRS poslao uniformisano i naoružano lice, da prenese poruku da se mještani Kadarića okupe: „U Luci je već bilo stanovništvo okupljeno na stadionu i onda su oni poslali nekog da se, eto, i mi ne bi nas tražili po kućama da se sve muške osobe skupimo na jedno mjesto.“⁸⁰

225. Nadalje, svjedok je izjavio kako je okupljenim muškarcima „neko“ od tu prisutnih vojnika saopštio da moraju ići u SUP na razgovor, a da prije idu kućama da se sprema, i da im je nakon toga „neki“ vojnik rekao da sa istaknutom bijelom zastavom idu u pravcu podvožnjaka, gdje su ih čekali kamioni, kojima su odvezeni u školu u Ilijašu. Svjedok je dalje naveo da se ne sjeća ko je poslao tog vojnika, niti se sjeća je li nekog poznao među vojnicima koji su ih pratili do podvožnjaka, te da se ne sjeća ko im je kritične prilike rekao da se popnu na kamion kojim su prevezeni do škole u Ilijašu.

226. Svjedok Senad Nevaljalović, je također potvrdio da je kritičnog dana u Kadarićima bio prisutan i optuženi Ranko Draškić⁸¹, te je isti izjavio da su on i Marinko Vidović bile starješine ostalim vojnicima, da je on to zaključio po njihovom ponašanju, da se „oni mal'te ne sve pitaju“. Međutim, ni ovaj svjedok nije izjavio da je optuženi Draškić konkretne prilike preduzeo neku konkretnu radnju vezano za muslimanske civile u Kadarićima.

227. Na pitanje tužioca ko je muškarcima naredio da se upute na lokalitet mezarja u Kadarićima, svjedok je izjavio: „ Pa ne mogu se sjetiti, al'...onaj...da li je, da li je Vidović Marinko rek'o aj dole siđite svi,“⁸² dok optuženog Ranka Draškića spominje samo kao jednog od 10-15 vojnika koji su ih pratili do mezarja. Među vojnicima koji su ih kritične prilike pratili

---

⁷⁸ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 12.10.2022. godine, str. 25.

⁷⁹ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 12.10.2022. godine, str. 23.

⁸⁰ IBID str. 24.

⁸¹ Svjedok je poznao optuženog Ranka Draškića iz viđenja, s obzirom da je bio zaposlen kao čuvar u Željezari u Ilijašu

⁸² Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 16.11.2022. godine, str. 34.

do mezarja, svjedok je prepoznao i Mirka Popića zv. Hake, te je svjedok naglasio da su se na navedenoj lokaciji su se kratko zadržali, oko pola sata, nakon čega je vojno sposobnim muškarcima, naređeno da se upute prema podvožnjaku, gdje su ih dočekali vojnici koji su ih potom kamionima prevezli do škole u Ilijašu. Svjedok je izjavio da je u školi u Ilijašu boravio sve do razmjene 09.07.1992. godine, dok su žene i djeca muslimanske nacionalnosti, ostali u Kadarićima, da su im nekoliko dana žene u školu donosile hranu, a da su one nakon izvjesnog vremena otišle u Brezu, dok su u Kadarićima ostale samo starije žene.

228. Svjedok Remzija Nevaljalović je opisujući dešavanja kritičnog dana u selu Kadarići, izjavio kako su on i Nezir Nevaljalović lišeni slobode od strane srpskih vojnika, postrojeni i potom kamionima odvezeni u školu u Ilijašu. Svjedok je pojasnio da ga je konkretne prilike u Kadarićima lišio slobode izvjesni Dženadija, koji je bio uniformisan, a da mu je Nezir naknadno pričao da je među vojnicima koji su njega lišili slobode prepoznao i optuženog Draškića i Jošila Milorada, da su mu oni zavezali ruke. Svjedok je naglasio da nije vidio momentat lišenja slobode Nezira Nevaljalovića, jer je u tom trenutku od njega bio udaljen oko 30 m, ali da je čuo kako se Nezir dere: „Nemam ja puške.“ Ovakve navode svjedoka Vijeće nije moglo provjeriti, s obzirom da Nezir Nevaljalović od kojeg svjedok ima posredna saznanja, nije saslušan u predmetnom krivičnom postupku, pri čemu nema drugih dokaza iz kojih proizlazi da je optuženi Ranko Draškić preduzeo navedenu radnju kritične prilike.

229. Svjedok Remzija je potvrdio da je i on kritičnog dana vidio optuženog Draškića, kojeg je poznavao prije rata, te da mu se obratio prilikom postrojavanja mještana Kadarića, prije nego što su kamionima prevezeni u Ilijaš: „Ne znam dole kad smo sišli, čoeak je zibunjen bio, valjda je... E Marinko, rek'o je, da izvinite „Iskoči ja kroz prozor, jebaću mu mater.“ Tako je rek'o.“⁸³ Međutim, Vijeće cijeni da iz ovakvih navoda svjedoka nije jasno u kojem kontekstu mu se obratio optuženi i da li je te prilike preduzeo konkretnu radnju prema njemu ili nekom mještaninu Kadarića. Nadasve, na pitanje branioca optuženog Draškića, da li ga je te prilike tukao, svjedok je odgovorio: „Nije, ne mogu ja reći da me je dirao, nije.“⁸⁴

230. Svjedokinja Zekija Avdibegović je svjedočeći na okolnosti inkriminisanog događaja izjavila kako su Bošnjaci iz sela Kadarići preko radija Ilijaš dobili obavijest da kritičnog dana, u 09.00 h trebaju ostaviti svoje kuće otvorene, da će se tad vršiti pretres, da su se tog dana mještani okupili kod mekteba, gdje su žene i djeca ostali oko sat vremena, nakon čega su

---

⁸³ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 21.09.2022. godine, str. 21.

⁸⁴ Transkript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 21.09.2022. godine, str. 26.

se i muškarci vratili svojim kućama, te da im je rečeno da za pola sata dođu kod „malog propusta“ sa istaknutom bijelom zastavom, odakle su kamionima prebačeni u školu u Ilijaš.

231. Svjedokinja je potvrdila da je među srpskim vojnicima koji su kritičnog dana došli u Kadariće bio Marinko Vidović⁸⁵, zatim njen komšija Mirko Popić zv. Hake, dok je kroz razgovor sa drugim ženama iz sela (Almom i Sejdom) saznala da je tu bio prisutan i optuženi Ranko Draškić. Svjedokinja je pojasnila da u trenutku u kojem vidi optuženog Draškića na mjestu gdje su bili okupljeni mještani Kadarića, istog nije poznavala, da je tek naknadno saznala za njegov identitet.

232. Međutim, prilikom saslušanja u istrazi⁸⁶ svjedokinja je izjavila samo kako je kritične prilike prepoznala Mirka Popića, te kako je od Alme i Sejde saznala za identitet drugog vojnika koji je tad bio u Kadarićima, dok optuženog Ranka Draškića uopće nije spomenula: „Od ovih vojnika koji su prilazili našim kućama, ja sam prepoznala Popić Mirka zvani Hake iz Kadarića...te Nevena Adžića kojeg sam u to... kojeg u tom momentu nisam poznavala, ali sam kasnije saznala od komšinice Alme i Sejde.“ Suočena sa navedenom razlikom u njenom iskazu, svjedokinja na glavnom pretresu nije dala logično objašnjenje zašto u ranijem iskazu nije spomenula optuženog Draškića, već je samo izjavila: „Moguće da nisam spomenula, ja se ne sjećam...ja možda nisam rekla, al Draškić Ranko je bio.“⁸⁷

233. Svjedok Mirko Popić je prilikom svjedočenja na glavnom pretresu potvrdio da je kritičnog dana bio prisutan u Kadarićima. Svjedok je pojasnio kako je na početku ratnih dešavanja dogovoreno da muslimanski mještani Kadarića, napuste selo, kako bi se tu umjesto njih nastanili Srbi iz Visokog, te da je kritičnog dana po nalogu Marinka Vidovića, po njega došao kurir, kako bi pripadnicima Marinkove jedinice, koji su trebali da „pokupe muslimanske mještane“ pokazao put do sela Kadarići. Svjedok se odazvao pozivu.

234. Po dolasku u Kadariće, svjedok je zatekao Marinka Vidovića, koji je od njega tražio da mu pokaže gdje se nalaze kuće Muslimana, kako bi ih autobusima izmjestili iz Kadarića za Visoko, s obzirom da su dan ranije protjerani Srbi iz Visokog, koje su trebali smjestiti u Kadarićima. Svjedok je pojasnio da je vidio muslimanske mještane okupljene u selu: „Ja sam sišo dole oni već bili su u krugu u selu, i Mladenko u sredini...i on me pita jesul imali

---

⁸⁵ Trankskript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 12.10.2022. godine, str. 8.: Svjedokinja je izjavila da Marinka Vidovića nije poznavala, ali da se on predstavio okupljenim civilima

⁸⁶ Dokaz odbrane broj: O1-1: Zapisnik o saslušanju svjedoka Zekije Avdibegović, Ministarstvo sigurnosti BiH, Državna agencija za istage i zaštitu, broj: 16-06/1-04-1-1057/19 od 08.10.2019. godine

⁸⁷ Trankskript broj: S1 1 K 041856 22 Kri od 12.10.2022. godine, str. 16.

oružja⁸⁸, te je naglasio da niko od Muslimanskih mještana te prilike nije bio uniformisan, da nisu imali naoružanje, te da je neko od njih rekao da su oružje svo potopili u rijeci. Prema navodima svjedoka Popića Muslimani iz Kadarića su kasnije tog dana odvezeni autobusima, ali da mu nije poznato gdje.

235. Na glavnom pretresu, svjedok nije potvrdio da je kritičnog dana u Kadarićima vidio optuženog Ranka Draškića.

236. Svjedok Slaviša Bodanović, je prilikom saslušanja u istrazi⁸⁹ izjavio: „Poznato mi je da su u selu Kadarići protjerani Muslimani, otprilike u periodu kada se desio i ovaj događaj u Lješevu... I siguran sam da je tada išao Draškić, kao i njegov cijeli vod i siguran sam da su i oni učestvovali u tome protjerivanju“ dok je na glavnom pretresu izjavio da nema nikakva saznanja o dešavanjima u Kadarićima. Neovisno o činjenici da svjedok Bogdanović na glavnom pretresu nije potvrdio ovakve navode iz istrage, Vijeće cijeni da isti ni u istrazi nije izjavio odakle mu je poznato da je Draškić učestvovao u protjerivanju mještana Kadarića, niti je precizirao koje je konkretne radnje isti preduzeo.

237. Dakle, iako pojedini od naprijed navedenih svjedoka, u svojim iskazima u kontekstu dešavanja u Kadarićima spominju optuženog Ranka Draškića, kao nekoga ko je mogao imati inicijativu i ko je odlučivao u vezi sa predmetnim događajem, Vijeće cijeni da to nakon provedenog postupka nije utvrđeno. Naime, Vijeće nije moglo isključujući svaku razumnu sumnju izvesti zaključak da je upravo optuženi Ranko Draškić bio uključen u donošenje odluka, a koje su se odnosile na akciju u selu Kadarići, te odlučivanja u pogledu daljnje sudbine mještana tog sela, odnosno Vijeće nije našlo van svake razumne sumnje dokazanim da je isti kritičnog dana preduzeo neku konkretnu radnju sa namjerom progona nesrpskog stanovništva iz sela Kadarići, na način kako je to opisano u tački 2. optužnice.

238. Imajući u vidu sve navedeno, Vijeće nije našlo da izvedeni dokazi po svom sadržaju i kvalitetu imaju potrebnu snagu uvjerljivosti da bi Vijeće moglo van razumne sumnje zaključiti da je optuženi Ranko Draškić počinio krivično djelo koje mu je tačkom 2. optužnice stavljeno na teret, zbog čega je vodeći se principom *in dubio pro reo*, oslobodilo optuženog i po ovoj tački optužnice.

---

⁸⁸ Dokaz Tužilaštva broj: T-7: Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirka Popića, Tužilaštvo BiH broj: T20 KTRZ 0003280 05 od 04.10.2021 godine.

⁸⁹ Dokaz Tužilaštva broj: T-8: Zapisnik o saslušanju svjedoka Slaviše Bogdanovića, Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003280 05 od 14.09.2021. godine

VI. ZAKLJUČAK

239. Vijeće, podsjeća da je na strani optužbe teret dokazivanja bitnih obilježja krivičnog djela, te elemenata krivične odgovornosti optuženih. Međutim, po ocjeni Vijeća, dokazi koje je Tužilaštvo izvelo na glavnom pretresu u cilju dokazivanja krivnje optuženih Ranka Draškića i Save Manojlovića, nisu isključujući svaku razumnu sumnju, mogli Vijeće dovesti do zaključka da je optuženi počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa tačkama a), d) i e) istog člana, sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 29. KZ BiH, na način na koji im se to stavilo na teret predmetnom optužnicom.

240. S tim u vezi, Vijeće napominje da je Sud dužan donijeti oslobađajuću presudu, ne samo u slučaju kada je dokazana nevinost, već i u slučaju kada nije dokazana krivnja optuženog. Svaka sumnja u postojanje neke pravno relevantne činjenice mora se odraziti u korist optuženog.

241. Činjenice *in peius* koje se odnose na optuženog moraju se utvrditi sa potpunom sigurnošću (isključujući svaku razumnu sumnju). Ako postoji sumnja u odnosu na te činjenice, one se ne mogu uzeti kao utvrđene, već se imaju smatrati neutvrđenim. Drugo pravilo važi za činjenice koje idu u korist optuženom, odnosno *in favorem*. Te činjenice se uzimaju za utvrđene čak i onda ako su samo vjerovatne, tj. ako se sumnja u njihovo postojanje, pa čak i onda ako je postojanje činjenica na štetu optuženog vjerovatnije.⁹⁰

242. Slijedom navedenog, a u skladu sa odredbom člana 281. stav 2. ZKP BiH, obaveza je Suda da savjesno ocijeni svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i da na osnovu takve ocjene izvede zaključak da li je neka činjenica dokazana.⁹¹

243. Poštujući navedene principe, a imajući u vidu da Tužilaštvo, u konkretnom slučaju nije isključujući svaku razumnu sumnju, dokazalo krivicu optuženih Ranka Draškića i Save Manojlovića, Vijeće je primjenom odredbe člana 284. stav 1. tačka c), a u vezi sa članom 3. ZKP BiH, donijelo presudu kojom se optuženi oslobađaju od optužbe.

---

⁹⁰ Komentari zakona o krivičnom/kaznenom postupku u Bosni i Hercegovini, Zajednički projekat Vijeća Evrope i Evropske komisije, str. 50

⁹¹ Član 281. stav (2) ZKP BiH: „Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.“

VII. TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV

244. Na osnovu odredbe iz člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, imajući u vidu da su optuženi oslobođeni od optužbi, troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tačke a. do f. ZKP BiH, kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i nagrada branilaca, padaju na teret budžetskih sredstava.

245. Na osnovu odredbe iz člana 198. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, oštećeni se sa imovinsko-pravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

ZAPISNIČAR:

Pravni savjetnik - asistent
Samira Kustura Čolić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA
Šaban Maksumić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude stranke i branioci mogu izjaviti žalbu vijeću Apelacionog odjeljenja ovog Suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog otpravka presude.

U skladu sa odredbom člana 293. stav 4. ZKP BiH oštećeni presudu mogu pobijati žalbom, samo u dijelu koji se odnosi na odluku Suda o troškovima krivičnog postupka i odluku o imovinsko pravnom zahtjevu.

*Žalba se podnosi Sudu u dovoljnom broju primjeraka.